

Nr 12.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om kupongskatt, m. m.; given Stockholms slott den 15 januari 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning om kupongskatt;
- 2) lag om ändrad lydelse av 38 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) jämte anvisningar;
- 3) förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt; samt
- 4) förordning om ändrad lydelse av 42 § 4 mom. och 142 § taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

F ö r s l a g
till
förordning om kupongskatt.

Härigenom förordnas som följer.

Skattskyldighet.

1 §.

Skyldighet att utgöra inkomst- och förmögenhetsskatt till staten i form av kupongskatt för utdelning å aktie i svenskt aktiebolag åligger den som, när utdelningen blir tillgänglig för lyftning, i egenskap av ägare av den till aktien hörande kupongen eller eljest är berättigad lyfta utdelningen, därest

den utdelningsberättigade är i utlandet bosatt fysisk person eller utländskt bolag eller juridisk person, som enligt 25 § 2 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall likställas med utländskt bolag, och utdelningen ej är hänförlig till inkomst av rörelse som här bedrivits; eller

den utdelningsberättigade genom annat fång än arv eller testamente förvärvat rätt till utdelningen utan att också hava förvärvat aktien.

Skyldighet att utgöra kupongskatt skall ock åligger utdelningsberättigad, som uppträder såsom bulvan för annan, i det att han huvudsakligen för dennes räkning framträder såsom ägare till aktie, å vilken utdelningen belöper, försåvitt bulvanförhållandet är i strid med ett enligt lag gällande förbud eller det avser att bereda obehörig förmån vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller kommunal inkomstskatt.

I den utsträckning nedan sägs skall aktiebolag vid utbetalande av utdelning innehålla för kupongskatt erforderligt belopp.

Beräkning av kupongskatt.

2 §.

Kupongskatt skall utgå med tjugu procent av utdelningen.

Särskilda organ för ärenden rörande kupongskatt.

3 §.

För att besluta i ärenden rörande kupongskatt skall finnas en av Kungl. Maj:t utsedd nämnd (*kupongskattenämnden*), bestående av tre ledamöter med suppleanter för envar av dem. Av nämndens ledamöter skall en vara förord-

nad till ordförande och en att vid förfall för ordföranden inträda i hans ställe.

För handhavande i övrigt av ärenden rörande kupongskatt skall dessutom finnas ett särskilt under överståthållarämbetet lydande organ, benämnt *kupongskattekontoret*.

Innehållande av kupongskatt vid utbetalande av aktieutdelning.

4 §.

Vid avgivande av uppgift om aktieutdelning enligt 42 § 3 mom. taxeringsförordningen skall uppgiftslämnaren på heder och samvete besvara å uppgiftsformuläret angivna frågor till ledning för bedömande, huruvida den utdelningsberättigade är skyldig utgöra kupongskatt. Finner uppgiftslämnaren sig ej kunna besvara frågorna så, att av svaren uppenbarligen framgår att den utdelningsberättigade icke är skyldig utgöra kupongskatt för utdelningen, skall svaret avfattas å särskild, för detta ändamål avsedd blankett, och skall den på utdelningen belöpande kupongskatten vid utdelningens utbetalande innehållas. Å särskild del av blanketten skall i dylikt fall den som utbetalar utdelningen teckna erkännande att kupongskatten innehållits och skall denna del avskiljas och tillställas uppgiftslämnaren.

Kupongskattekontoret må berättiga bankinrättning eller annan, som är skyldig avlämna uppgifter om aktieutdelning och som förutsättes kunna tillförlitligt bedöma om skattskyldighet enligt 1 § är för handen, att, i fall där sådan skyldighet uppenbarligen icke föreligger, uppbära utdelning utan att kupongskatt innehålls, ändå att svaren å frågorna skulle giva anledning till innehållande av sådan skatt. I dylikt fall skall genom särskild stämpling eller påskrift å uppgifterna tydligt utmärkas att kupongskattekontorets medgivande föreligger.

Sker utbetalning av utdelning i utlandet, skall kupongskatt alltid innehållas.

Skyldighet för aktiebolags styrelse att inbetala kupongskatt, m. m.

5 §.

Styrelse för aktiebolag, som beslutat utdelning, skall inom trettio dagar efter den, då utdelningen blivit tillgänglig för lyftning, till kupongskattekontoret dels avlämna bestyrkt avskrift av beslutet jämte till bolaget då inkomna uppgifter om utdelning, dels ock inbetala kupongskatt som hänför sig till uppgifter vid vilkas avgivande dylik skatt skolat innehållas.

Senast fyra månader efter den dag, då utdelningen blivit tillgänglig för lyftning, skall styrelsen till kupongskattekontoret avlämna sådana uppgifter om aktieutdelning, vilka inkommit till bolaget sedan uppgifter enligt första stycket avlämnades, samt inbetala kupongskatt för dels den utdelning som avses

i de dåmera avlämnade uppgifter vid vilkas avgivande skatt skolat innehållas, dels den utdelning för vilken behöriga uppgifter ännu ej redovisats. Såsom behörig anses ej uppgift, av vilken uppenbarligen framgår att den är felaktig.

Där det med hänsyn till redovisningens omfattning eller andra särskilda förhållanden finnes erforderligt, äger kupongskattekontoret medgiva anstånd med fullgörande av ovan stadgade åligganden.

Inbetalar icke styrelsen kupongskatt inom föreskriven tid, skall bolaget till statsverket gälda ränta å det felande beloppet efter nio för hundra om året från den dag det senast bort betalas tills betalning sker.

Har viss dag icke bestämts, då utdelning skall vara tillgänglig för lyftning, eller skall utdelning tillgodoföras den utdelningsberättigade annorledes än genom utbetalning av utdelat belopp, anses utdelningen hava blivit tillgänglig för lyftning omedelbart efter det beslut fattats om utdelningen.

6 §.

Därest uppgifter om aktieutdelning inkomma till aktiebolag efter det bolaget inbetalt kupongskatt enligt 5 § andra stycket, skall bolagets styrelse inom trettio dagar efter utgången av det kalenderår under vilket de inkommit överlämna dem till kupongskattekontoret, som har att till bolaget återbetala kupongskatt belöpande å sådana utdelningar, vid vilkas utbetalande kupongskatt ej bort innehållas och för vilka uppgifter redovisas.

Fråga om återbetalning skall i tveksamma fall prövas av kupongskattemyndigheten.

7 §.

Skall utdelning utgå i annat än penningar i svenskt mynt och åligger det bolaget att enligt 5 § inbetala kupongskatt, skall bolagets styrelse, senast när inbetalning första gången fullgöres, till kupongskattekontoret inlämna en av styrelsen till riktigheten bestyrkt uppgift om de utdelade tillgångarnas värde när utdelningen blev tillgänglig för lyftning. Har kupongskattekontoret anledning antaga att värdet är för lågt uppgivet, skall kontoret hos länsstyrelsen i det län där bolagets styrelse har sitt säte anmärka förhållandet och tillika förete den utredning som står kontoret till buds för bedömande av värdet. Länsstyrelsen har att företaga värdering av de utdelade tillgångarna samt meddela beslut i anledning av anmärkningen. Finner länsstyrelsen det av bolagets styrelse uppgivna värdet böra höjas, skall länsstyrelsen ofördröjligen lämna kupongskattekontoret och bolagets styrelse underrättelse härom med föreläggande för styrelsen att inom viss utsatt tid till kupongskattekontoret inbetala felande kupongskatt. Sker ej inbetalningen inom den utsatta tiden, skall dröjsmålsränta enligt den i 5 § fjärde stycket angivna grunden erläggas.

Har, då beslut sålunda meddelas om inbetalning av ytterligare kupongskatt, utdelning ägt rum utan att tillräckligt belopp till kupongskatten innehållits, är bolaget pliktigt förskjuta erforderligt skattebelopp med rätt att hos utdelningens mottagare söka skattebeloppet åter.

8 §.

Kupongskattekontoret skall tillse, att aktiebolags styrelse fullgör skyldighet som åligger styrelsen enligt denna förordning. Vid kontrollen skall länsstyrelsen i det län där bolagets styrelse har sitt säte medverka i den mån omständigheterna därtill föranleda.

Vid försummelse att fullgöra skyldighet, som enligt denna förordning åligger styrelse för aktiebolag, äger länsstyrelsen i det län där bolagets styrelse har sitt säte, efter anmälan av kupongskattekontoret eller eljest, förelägga styrelsen lämpligt vite. Angående sådant vite skola stadgandena i 55 § 3 mom. samt 144 § 2 mom. taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.

Efterkommes icke föreläggande att inbetala kupongskatt och dröjsmålsränta, äger länsstyrelsen förordna om uttagande därav hos bolaget i den ordning som om indrivning av kronoutskylder finnes stadgad. Därvid skall iakttagas, att indrivningsavgift skall erläggas endast för kupongskattens kapitalbelopp samt att, därest indrivningsavgiften inom visst indrivningsdistrikt för ett och samma bolag överstiger 100 kronor, det överskjutande beloppet skall tillfalla staten.

Besvär över länsstyrelses förordnande jämlikt tredje stycket befriar icke från skyldighet att efterkomma förordnandet.

9 §.

1 mom. När aktiebolag till kupongskattekontoret insänder uppgifter enligt 5 eller 6 §, skola dessa vara så ordnade som i 37 § 1 mom. tredje stycket taxeringsförordningen sägs. De uppgifter, vid vilkas avgivande kupongskatt innehållits, skola dock vara avskilda från övriga uppgifter, och sammanlagda beloppet av den utdelning dessa uppgifter avse skall särskilt angivas.

2 mom. Inbetalning av kupongskatt skall ske genom insättning å kupongskattekontorets postgirokonto.

3 mom. Aktiebolag är skyldigt att, efter anmaning från landskamreraren i det län där bolagets styrelse har sitt säte, för kontroll å kupongskatten tillhandahålla kupongskattekontoret eller av landskamreraren utsedd person sina handelsböcker med därtill hörande handlingar.

Underlåter bolags styrelse att efterkomma anmaning härutinnan, skola 39 § 6 mom., 55 § 3 mom. och 144 § 2 mom. taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.

Överlämnande till länsstyrelserna av uppgifter om aktieutdelning.

10 §.

Senast den 15 februari varje år skola de till kupongskattekontoret inkomna uppgifter om aktieutdelningar, som avse det årets taxering, tillställas vederbörande länsstyrelser för att tjäna till ledning vid taxeringen.

Påförande av kupongskatt i efterhand.

11 §.

Åligger skyldighet att utgöra kupongskatt någon i fall, där för sådan skatt erforderligt belopp ej vid utdelningens utbetalande innehållits och ej heller kupongskatt betalats av aktiebolaget, skall kupongskatt påföras honom i efterhand under iakttagande av följande bestämmelser.

Hava till taxeringsnämnd inkommit uppgifter om aktieutdelning beträffande fysiska eller juridiska personer, som ej äro i taxeringsdistriktet skattskyldiga till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för i uppgifterna avsedda utdelningar, och som ej, enligt vad som är för nämnden känt, äro fria från skattskyldighet för dessa utdelningar jämlikt 7 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, skall taxeringsnämndens ordförande, senast när årets självdeklarationer till länsstyrelsen överlämnas, i särskilt konvolut överlämna uppgifterna med angivande av sådana för ordföranden kända förhållanden, som kunna tjäna till ledning vid bedömande huruvida skyldighet att utgöra kupongskatt föreligger. Sådana uppgifter som finnas böra föranleda ytterligare åtgärder enligt taxeringsförordningen disponeras av länsstyrelsen för detta ändamål. Övriga uppgifter skola av länsstyrelsen tillställas kupongskattekontoret tillika med ordförandens i taxeringsnämnden utredning i vad den avser dessa uppgifter, fullständigad med upplysningar rörande för länsstyrelsen kända förhållanden.

Kupongskattekontoret skall i särskild längd uppföra de fysiska och juridiska personer, för vilka uppgifter sålunda till kontoret inkommit rörande utdelning som utbetalts utan att kupongskatt innehållits, men vilka kunna antagas böra utgöra kupongskatt för utdelningen, samt i längden angiva å utdelningen belöpande skattebelopp. Utdrag av längden skall i rekommenderat brev tillställas envar som uppförts i längden, med föreläggande att inom sextio dagar efter avsändandet antingen till kontoret inbetala beloppet eller ock, om skattepåföringen förmenas vara obehörig, där framställa av utredning styrkt erinran mot densamma. Har yrkande som nyss sagts blivit framställt, skall kupongskattenämnden skyndsamt meddela beslut i anledning därav. Beslutet skall delgivas den som framställt erinran och antecknas i längden. Finner nämnden att kupongskatt skall utgöras, skall den skattskyldige föreläggas viss tid att inbetala skatten.

Kupongskatt, som ej erlagts å utsatt förfallodag, skall omedelbart indrivas såsom om kronoutskylder finnes stadgat.

Restitution av kupongskatt till utdelningsberättigad.

12 §.

1 mom. Har vid utbetalande av utdelning kupongskatt innehållits i fall, då sådan skatt ej skall enligt 1 § utgöras, äger den som uppburit utdelningen hos kupongskattenämnden erhålla restitution av det innehållna beloppet. Där-

est den restitutionsberättigade begär det, skall restitution genom kupongskattekontorets förmedling ske genom avräkning å kronoutskylder, som han har att erlægga.

Ansökan om restitution av kupongskatt som nu sagts skall före utgången av kalenderåret efter det då utdelningen uppburits, dock senast under tredje kalenderåret efter det då utdelningen blivit tillgänglig för lyftning, ingivas till länsstyrelsen i det län, där den utdelningsberättigade enligt kommunal-skattelagen har sin hemortskommun. Vid ansökningen skall sökanden foga det honom tillställda erkännandet rörande innehållen kupongskatt eller annan utredning till ådagaläggande att sådant innehållande skett, så ock utredning till styrkande av att kupongskatt ej skall utgöras. Länsstyrelsen översänder ansökningen till kupongskattekontoret med det yttrande vartill förhållandena föranleda. Kupongskattenämnden är ej pliktig meddela beslut i anledning av ansökning om restitution, förrän fråga om skattskyldighet för utdelningen jämlikt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt blivit slutligen prövad.

2 mom. Kan den, som jämlikt 11 § fått kupongskatt sig påförd, ehuru sådan skatt ej skall av honom utgöras, visa att utan hans eget förvållande föreläggande enligt 11 § tredje stycket ej kommit honom till handa eller kommit honom tillhanda så sent, att det ej rimligen kunnat av honom efterkommas inom förelagd tid, äger han att inom natt och år efter det skatten avfordrats honom hos kupongskattenämnden påkalla skattepåföringens undanröjande. Bifalles framställningen, skall skatten jämte ett belopp motsvarande erlagd indrivningsavgift genom kupongskattekontorets försorg restitueras. Å det restituerade beloppet utgår ränta enligt procentsats som fastställes av Kungl. Maj:t.

Om bulvanförhållanden.

13 §.

Skattedirektören hos överståthållarämbetet äger, om skäl därtill äro, anmana den som uppburit utdelning utan att kupongskatt innehållits att inom viss förelagd tid inkomma med en på heder och samvete avgiven försäkran att han ej varit sådan bulvan för annan som i 1 § andra stycket avses.

Hörsammas ej anmaning inom förelagd tid, skall den, som uppburit utdelningen, av kupongskattenämnden påföras kupongskatt för denna, såvida han ej förebringar nöjaktig utredning till bestyrkande att sådant bulvanförhållande ej förelegat. Påföres kupongskatt, skall nämnden tillika utsätta viss tid för skattens inbetalning. Erläggas ej kupongskatten inom denna tid, skall den indrivnas såsom om kronoutskylder finnes stadgat.

Beslut av kupongskattenämnden.

14 §.

Kupongskattenämnden är beslutför, om två ledamöter äro tillstädes och ense om beslutet. Uppstå skiljaktiga meningar inom nämnden, skall vad i 112 § taxeringsförordningen stadgas äga motsvarande tillämpning.

Besvär.

15 §.

1 mom. Över beslut av kupongskattenämnden må besvär anföras hos kammarrätten av

den som fått sig påförd kupongskatt, såvitt honom rör, eller, där fråga är om återbetalning enligt 6 §, vederbörande aktiebolag, så ock skattedirektören hos överståthållarämbetet.

Besvären skola, skriftligen avfattade, hava inkommit till kupongskattekontoret före klockan tolv å sextionde dagen efter den då klaganden erhållit del av beslutet. Rörande besvär som nu sagts skola föreskrifterna i 144 § 3 mom. första stycket taxeringsförordningen i tillämpliga delar gälla.

2 mom. Över beslut av länsstyrelse enligt denna förordning må besvär anföras av

vederbörande bolag

så ock skattedirektören hos överståthållarämbetet

samt, där fråga är om beslut enligt 7 §, av vederbörande utdelningsberättigade, såvitt honom rör.

I fråga om besvär över länsstyrelsens beslut enligt denna förordning skall 144 § 3 mom. taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.

3 mom. Rörande besvär över kammarrättens utslag enligt denna förordning skall 127 § första stycket taxeringsförordningen hava motsvarande tillämpning.

Ansvarsbestämmelser m. m.

16 §.

Rörande ansvar för underlåtenhet av styrelse för aktiebolag att fullgöra skyldighet enligt 5 eller 6 § eller 7 § första stycket första punkten eller 9 § 1 mom. skall 142 § taxeringsförordningen hava motsvarande tillämpning.

Har någon i uppgift som avses i 4 § uppsåtligen lämnat oriktigt svar å någon av de därstädes upptagna frågorna eller eljest lämnat vilseledande uppgift, eller har någon efter anmaning enligt 13 § uppsåtligen avgivit oriktig försäkran, straffes med dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Ej må någon dömas till ansvar jämlikt denna förordning för det han efter anmaning enligt 13 § avgivit oriktig försäkran, därest han eljest skulle hava röjt att han uppträdde som bulvan i strid mot ett enligt lag gällande förbud.

Förseelse varom i denna paragraf förmåles åtalas vid den allmänna under rätt, där åtal enligt 144 § 1 mom. andra stycket taxeringsförordningen skall anhängiggöras. Finnes ej behörig domstol enligt nyssnämnda författningsrum, skall åtalet anhängiggöras vid Stockholms rådhusrätt.

Böter och viten, som ådömas enligt denna förordning, tillfalla kronan.

Särskilt stadgande.

17 §.

Kunql. Maj:t äger fastställa formulär till blanketter och meddela de närmare föreskrifter som må finnas erforderliga för tillämpning av denna förordning.

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 1943 och skall äga tillämpning å aktieutdelning, som blivit tillgänglig för lyftning nämnda dag eller senare. Skattskyldighet i fall då utdelningsberättigad genom annat fång än arv eller testamente förvärvat rätt till utdelning utan att också hava förvärvat aktien skall dock ej vara för handen, därest rätten till utdelning förvärvats före den 20 januari 1943.

F ö r s l a g

till

lag om ändrad lydelse av 38 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) jämte anvisningar.

Härigenom förordnas, *dels* att 38 § kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, *dels* att i punkt 3 av anvisningarna till 38 § skola införas de under nämnda beteckning nedan intagna bestämmelserna, *dels* ock att nuvarande punkterna 3 och 4 av anvisningarna till 38 § skola betecknas såsom punkterna 4 och 5.

38 §.

1 mom. Till intäkt av kapital räknas:

ränta å obligationer och å utlånade eller i bank eller annorstädes insatta medel,

utdelning å svenska aktier och andelar i svenska ekonomiska föreningar samt å andelar i utländska bolag, så ock

intäkt genom överlåtelse av rätt till utdelning å aktier eller andelar, som nyss sagts, där ej aktierna eller andelarna samtidigt överlåtits,

allt såvitt icke intäkten är att hänföra till intäkt av rörelse.

För den, som genom köp, byte eller därmed jämförligt avtal förvärvat rätt till utdelning å svensk aktie eller å andel i svensk ekonomisk förening eller i utländskt bolag, skall såsom intäkt upptagas endast det belopp, varmed utdelningen eller, om förvärvaren i sin tur överlätit rätten till utdelning, den därvid erhållna valutan överstigit det vid förvärvet utgivna vederlaget för rätten till utdelning.

¹ Senaste lydelse, se SFS 1933:394.

Såsom utdelning från svensk ekonomisk förening anses jämväl vad som vid föreningens upplösning utskiftats till medlem utöver inbetald insats.

2 mom. Till intäkt — — — bedriven rörelse.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 38 §.

3. Beträffande avkastning av svenska aktier är huvudregeln att, där ej utdelningen utgör intäkt av rörelse, densamma upptages såsom intäkt av kapital för den som var ägare av kupongen eller eljest hade rätt till utdelningen, när denna blev tillgänglig för lyftning.

I det normala fallet, då ägaren av aktien också haft rätt till utdelningen, skall alltså den som var ägare av aktien, när utdelningen blev tillgänglig för lyftning, upptaga denna såsom intäkt. Om aktien innehafts längre eller kortare tid, är härvid utan betydelse.

Har, då svensk aktie överlåtits, överlåtaren behållit en eller flera av kupongerna eller eljest för längre eller kortare tid förbehållit sig rätten att lyfta utdelningen, och tillkom denna rätt alltjämt överlåtaren då utdelningen blev tillgänglig för lyftning, skall utdelningen oavkortad räknas såsom intäkt för denne.

Innehade den, som genom arv, testamente, gåva eller likartat fång förvärvat rätt till utdelning å svensk aktie utan att tillika förvärva aktien, denna rätt när utdelningen blev tillgänglig för lyftning, skall såsom intäkt för honom upptagas utdelningen i sin helhet.

Har däremot rätten till utdelning å svensk aktie genom köp, byte eller därmed jämförligt avtal överlåtits utan samband med överlåtelse av aktien, bliva, såsom framgår av 38 § 1 mom., särskilda regler tillämpliga. Därest i sådant fall fråga uppkommer om avdrag för vederlag som utgivits för förvärv av rätt till utdelning vid mer än ett utdelningstillfälle, skall vederlaget anses belöpa på de olika utdelningsposterna enligt fördelning å dessa med hänsyn till periodens längd och under iakttagande att, i den mån på viss utdelningspost belöpande vederlag ej kunnat utnyttjas såsom avdrag från denna, det återstående beloppet må avräknas å närmast följande utdelningspost eller utdelningsposter. Avser förvärvet rätt till utdelning under obestämd tid, bör, om ej särskilda skäl föranleda till annat, vederlaget avräknas under en period av tio år.

Vad som gäller utdelning å svensk aktie skall äga motsvarande tillämpning beträffande utdelning å andel i svensk ekonomisk förening samt aktie eller annan andel i utländskt bolag.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1943; dock skall kommunalskattelagen i dess hittillsvarande lydelse fortfarande tillämpas såvitt angår utdelning, vilken dessförinnan blivit tillgänglig för lyftning.

Förslag

till

förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Härigenom förordnas, att 1 §, 6 § 1 mom. samt 12 § förordningen den 28 september 1928 om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

1 §.

Till staten — — — givna bestämmelser.

Angående inkomst- och förmögenhetsskatt i form av kupongskatt för utdelning å aktie i svenskt aktiebolag är särskilt stadgat.

Angående taxeringsmyndigheter — — — gällande taxeringsförordning.

6 §.

1 mom. Skyldighet att — — — 30 §§ sägs:

a) fysisk person: — — — taxeringar; samt

för inkomst genom utdelning å andelar i svenska ekonomiska föreningar;

b) svenska aktiebolag — — — ort förvärvats;

c) utländska bolag: — — — taxeringar; samt

för inkomst genom utdelning å andelar i svenska ekonomiska föreningar.

12 §.

1 mom. Skyldighet att — — — 30 §§ sägs:

d) fysiska personer, vilka icke varit här i riket bosatta vid beskattningsårets utgång, oskifta dödsbon efter personer, som vid dödsfallet icke varit här i riket bosatta, samt utländska bolag:

för den förmögenhet, de vid beskattningsårets utgång haft här i riket nedlagd, till den del den icke utgjorts av svenska aktier.

Medlem av — — — skattskyldighet för förmögenhet.

2 mom. Med här — — — bedrives; samt

c) svenska aktier och andelar i svenska ekonomiska föreningar, bolag och rederier, i den mån dessa tillgångar icke ingå under b) i detta mom.

När skattskyldighet för förmögenhet är begränsad enligt vad i 1 mom. stadgas, får vid förmögenhetsberäkningen avdrag ske allenast för skuld, som häftar vid den förmögenhet skattskyldigheten avser.

(Se vidare anvisningarna.)

¹ Senaste lydelse av 12 §, se SFS 1942: 275.

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 1943; dock skall förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt i dess hittillsvarande lydelse fortfarande tillämpas beträffande utdelning å svenska aktier, vilken dessförinnan blivit tillgänglig för lyftning, samt beträffande förmögenhet i sådana aktier såvitt angår beskattningsår, i fråga om vilket skattskyldighet för utdelningen bestämmes enligt förordningens hittillsvarande lydelse.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 42 § 4 mom. och 142 § taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Härigenom förordnas, att 42 § 4 mom. och 142 § taxeringsförordningen den 28 september 1928¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

42 §.

4 mom. Med uppgifter, som avgivits enligt 3 mom. och röra utdelning å svenska aktier, skall förfaras på sätt stadgas i förordningen om kupongskatt.

Övriga enligt 3 mom. avgivna uppgifter, som avse utdelning, skola för varje år senast den 15 februari nästföljande år av den som mottagit uppgifterna avlämnas i enahanda ordning, som enligt 37 § 1 mom. är föreskriven för där omförmälda uppgifter. Har i något fall utbetalning av utdelning skett utan att uppgiftsskyldighet vederbörligen fullgjorts, skall vid uppgifternas avlämnande lämnas upplysning härom.

Enligt 3 mom. avgivna uppgifter, som avse ränta, skola avlämnas i den mån Kungl. Maj:t så förordnar och i den ordning, som därvid av Kungl. Maj:t bestämmes. Har avlämnade uppgifter icke inom fem år infordrats, må de förstöras.

Om ansvar för försummelse att behörigen fullgöra vad i andra stycket föreskrivits eller efterkomma vad jämlikt tredje stycket förordnats stadgas i 142 §. Hörsammas ej anmaning att avlämna uppgifter enligt andra stycket, skall vad i 40 § 2 mom. sägs äga motsvarande tillämpning.

142 §.

Den, som — — — 42 § 2 mom., 42 § 4 mom. andra stycket eller 47 § — — — 35 § 4 mom. eller 42 § 4 mom. tredje stycket eller 42 § 5 mom.

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 1943; dock skall taxeringsförordningen i dess hittillsvarande lydelse fortfarande tillämpas såvitt angår utdelning å svenska aktier, vilken dessförinnan blivit tillgänglig för lyftning.

¹ Senaste lydelse av 42 § 4 mom. och 142 §, se SFS 1935: 255.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 januari 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför.

Härmed får jag anmäla fråga om lagstiftning rörande *kupongskatt å vissa aktieutdelningar*.

Gällande regler om skattskyldighet för aktieutdelningar.

Skyldighet att erlægga skatt för utdelning å svenska aktier åligger enligt gällande skattelagstiftning dels fysisk person för tid, under vilken han varit i riket bosatt, och svensk juridisk person beträffande såväl stats- som kommunalskatt, dels fysisk person för tid, under vilken han ej varit här i riket bosatt, och s. k. utländskt bolag såvitt angår den statliga men ej den kommunala inkomstbeskattningen. Beträffande förmögenhet nedlagd i svenska aktier föreligger skattskyldighet till staten för fysiska personer, vare sig de äro bosatta i Sverige eller utomlands, för vissa svenska juridiska personer samt för alla s. k. utländska bolag. Skatten är för i utlandet bosatta fysiska personer progressiv, för utländska bolag proportionell.

Förslag till allmän kupongskatt å aktieutdelningar, framlagt av bolagsskatteberedningen.

Den s. k. *bolagsskatteberedningen*, vilken avgav sitt betänkande med förslag till ändrade bestämmelser angående beskattning av aktiebolag och andra näringsföretag m. m. den 18 december 1931 (SOU 1931: 40), framlade bland annat ett förslag till kupongskatt. Bolagsskatteberedningen sammanfattade motiven för detta förslag på följande sätt:

»Då beredningen skolat anvisa utvägar att åstadkomma ersättning för den minskning av skatteintäkterna, som skulle föranledas av genomförandet av nu omförmälda förslag till omläggning av bolagsbeskattningen jämte vissa andra jämkningar i densamma, har beredningen beaktat det ofta nog såsom en brist i vårt skattesystem betecknade förhållandet, att beskattningen av delägarna i de svenska aktiebolagen icke, såsom fallet är mångenstädes i utlandet, inrymmer någon skatt vid källan, åstadkommen genom å företagen

lagd skyldighet att vid utbetalande av utdelning innehålla och till skattemyndigheten redovisa viss procent av utdelningen såsom antingen bidrag till delägarnas skatt för utdelningen eller deras definitiva skatt för densamma (s. k. kupongskatt). Nu anmärkta förhållande i förening med saknaden av tvångsmedel för uttagande i utlandet av skatter, påförda skattskyldiga, som där uppehålla sig, har åstadkommit, att, enligt vad företagen undersökning givit vid handen, endast en ringa del av de skattebelopp, som i utlandet sig uppehållande skattskyldiga bort till vårt land erlægga för ifrågasvarande slags inkomster, hit influtit.»

Till avhjälpande av dessa missförhållanden framlade beredningen förslag om allmän kupongskatt på utdelningar å aktier och lotter i svenska aktiebolag och solidariska bankbolag. Enligt förslaget skulle det åligga sådant bolag att av utdelningen innehålla och inom viss kort tid till staten såsom inkomst- och förmögenhetsskatt under benämning kupongskatt erlægga 5 procent av utdelningens belopp. Hade utdelningen tillfallit person, som icke vore bosatt eller stadigvarande vistades i Sverige, eller ock utländskt bolag, skulle någon taxering för inkomst genom utdelningen icke äga rum, utan den innehållna kupongskatten skulle i sådant fall utgöra den enda skatt, som här i riket drabbade utdelningen och den i aktierna nedlagda förmögenheten. För övriga mottagare av utdelning skulle däremot taxering i vanlig ordning verkställas, i den mån skattskyldighet för utdelningen föreläge. För dessa skattskyldiga skulle kupongskatten avräknas å den statliga inkomst- och förmögenhetsskatt, som på grund av taxeringen påfördes. I vissa fall, då svensk mottagare av utdelning ej vore skattskyldig för utdelning eller då kupongskatten överstege honom vid taxeringen påford inkomst- och förmögenhetsskatt, skulle han äga rätt till restitution av erlagd kupongskatt.

Yttranden över bolagsskatteberedningens förslag.

I remissyttrandena över bolagsskatteberedningens förslag framställdes mot detta åtskillig kritik. Bland annat vände man sig mot det förhållandet att huvudsakligen för att vinna effektivitet i beskattningen av i utlandet bosatta aktieägare skulle tillämpas ett förfarande som avsåge även i riket bosatta aktieägare. I vissa yttranden ifrågasattes, huruvida ej ett förfarande skulle kunna åstadkommas, vilket direkt inriktade sig på att träffa de i utlandet bosatta och med dem likställda aktieägarna.

Inom finansdepartementets skatteberedning verkställd utredning rörande kupongskatt å vissa aktieutdelningar.

I december 1939 uppdrog jag under hand åt kammarrättsrådet, juris doktor Carl W. U. Kuylenstierna att inom *finansdepartementets skatteberedning* utarbeta förslag till lagstiftning om en mera begränsad kupongskatt, avsedd att såsom en definitiv skatt träffa i huvudsak fysiska personer, vilka ej vore bosatta i Sverige, samt utländska bolag. Sedan ett författningsutkast i ämnet

i huvudsak fullbordats av Kuylenstierna med biträde av dels taxeringsinspektören Torsten Hjöhlman, dels e. taxeringsassistenten Olof Åkesson, blev utredningsarbetet avbrutet genom andra mellankommande arbetsuppgifter.

Emellertid beslöt Kungl. Maj:t den 20 september 1940 att tillkalla en utredningsman, t. f. underståthållaren, skattedirektören K. G. A. Sandström, med uppdrag att verkställa utredning angående åtgärder för åstadkommande av en tidigare inbetalning av kronoutskylder samt därmed sammanhängande spörsmål. Vid anmälan hos Kungl. Maj:t av denna fråga uttalade jag, att frågan om en s. k. kupongskatt å utdelningar å värdepapper borde i detta sammanhang även bliva föremål för beaktande, samt att resultaten av de utredningar som beträffande denna fråga företagits bl. a. inom finansdepartementets skatteberedning därvid torde kunna tillgodogöras.

För att göra nämnda utredningsresultat tillgängliga utarbetade Kuylenstierna en kortfattad motivering till nämnda författningsutkast och vissa för tillämpningen grundläggande formulär. Materialet överlämnades i en i finansdepartementets skatteberedning den 28 oktober 1940 dagtecknad promemoria till chefen för finansdepartementet. I promemorian ifrågasattes möjligheten att såsom en tillfällig anordning i avvaktan på den tillämnade uppbördsreformens förverkligande införa en kupongskatt av föreslagen, mera begränsad räckvidd. Yttranden över skatteberedningens promemoria inhämtades från *överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Malmöhus, Göteborgs och Bohus* samt *Örebro län, statskontoret, riksräkenskapsverket, bank- och fondinspektionen* (med överlämnande av yttrande från *svenska bankföreningen*), *kommerskollegium* (med överlämnande av yttrande från *Sveriges industriförbund*) samt *kammarrätten*.

Till innehållet i dessa yttranden återkommer jag i det följande.

Skatteberedningens promemoria jämte yttrandena över densamma överlämnades till Sandström för att tagas i övervägande i samband med det honom meddelade uppdraget.

Förslag till uppbördsreform, avseende bl. a. skatt å aktieutdelningar.

Ett betänkande med allmänna riktlinjer för åstadkommande av tidigare inbetalning av utskylder överlämnades med skrivelse den 15 februari 1941 av Sandström till chefen för finansdepartementet (SOU 1941:5).

I betänkandet ifrågasattes såsom led i ett förfarande med uppbörd av skatter vid källan även beträffande aktieutdelningar en anordning, som väsentligen anslöt sig till bolagsskatteberedningens förslag i ämnet.

Sedan Sandströms betänkande remitterats till ett stort antal myndigheter och sammanslutningar för yttrande, uppdrog Kungl. Maj:t den 28 februari 1941 åt borgmästaren Joël Laurin att inom finansdepartementet biträda med fortsatt utredning av frågan om tidigare inbetalning av utskylder. Sedermera förordnades sakkunniga att biträda Laurin vid den åt honom anförtrödda utredningen. I en den 6 september 1941 dagtecknad p. m. angående skatte-

avdrag å vissa slag av inkomster framlade Laurin vissa författningsutkast m. m. avseende dylika avdrag vid källan i mera begränsad omfattning än enligt Sandströms riktlinjer. Jämväl enligt Laurins utkast skulle emellertid skatteavdrag ske bl. a. å aktieutdelningar. Även detta förslag överensstämde i sak väsentligen med det av bolagsskatteberedningen framlagda förslaget till kupongskatt.

Sedan yttranden inkommit över Laurins promemoria, har det emellertid visat sig, att en uppbördsreform efter de föreslagna linjerna vore förenad med så avsevärda svårigheter och olägenheter, att frågan om en mera allmän uppbördsreform i vart fall måste ställas något på framtiden.

Skatteberedningens förslag om kupongskatt å vissa aktieutdelningar.

Sedan spørsmålet om genomförande av en effektiv beskattning av aktieutdelningar till utlandet i samband med en allmän uppbördsreform sålunda måst skjutas på framtiden, har frågan om en kupongskatt å dylika utdelningar i den begränsade omfattning som ifrågasattes i den inom finansdepartementets skatteberedning utarbetade promemorian erhållit förnyad aktualitet.

Skatteberedningen karakteriserar på följande sätt innehållet i det av beredningen framlagda författningsutkastet.

»Det nu föreliggande utkastet innebär ett försök att genomföra kupongskatt endast i de fall, då sådan beskattning enligt bolagsskatteberedningens förslag skulle göras definitiv, d. v. s. i huvudsak avseende fysiska personer, vilka ej äro bosatta i Sverige, samt utländska bolag, med vilka i detta sammanhang likställas andra i riket icke hemmahörande juridiska personer. Förslag med ungefär enahanda syftning hava, såsom framgår av den i bolagsskatteberedningens betänkande intagna historiken, framlagts redan tidigare, men den tekniska lösningen av problemet har då sökts enligt metoder vilka vid närmare prövning visat sig ej vara hållbara. Det var i själva verket i samband med konstaterandet av detta förhållande som bolagsskatteberedningen föreslog sin längre gående anordning. Det nu framlagda utkastet bygger på tanken, att för det alldeles övervägande antalet fall det bör vara möjligt att slutgiltigt reglera frågan om kupongskatt genom avdrag i samband med aktieutdelningens utbetalande just i sådana fall, där kupongskatt bör utgå. Fall kunna visserligen antagas uppstå, där avdrag sker då sådant ej bort ske, eller där avdrag ej verkställas då det bort verkställas. För reglering av dessa fall böra utfinnas särskilda kompletterande anordningar.

Det förfarande som alltså ifrågasattes anknyter till de numera — men ej när bolagsskatteberedningens förslag framlades — gällande bestämmelserna om uppgiftsskyldighet rörande aktieutdelningar. Denna uppgiftsskyldighet omfattar enligt nuvarande föreskrifter de allra flesta fall av aktieutdelning men lärer ej genomgående fullgöras på sätt önskvärt vore. En effektivisering härutinnan är i och för sig önskvärd och torde kunna betraktas som ett särskilt motiv för den ifrågasatta anordningen. Grundtanken i förfaran-

det är i huvudsak den, att aktieägarna vid lyftande av utdelningar själva få meddela uppgifter till ledning för dem som verkställa utbetalningen huruvida kupongskatt bör innehållas eller ej. En sådan uppgiftsskyldighet måste uppenbarligen anordnas på ett så enkelt sätt att utbetalaren omedelbart kan bedöma om avdrag skall göras eller ej. Detta synes kunna ske på följande sätt. Aktieägaren ålägges att å den uppgift, han har att ifylla, med ja eller nej besvara en eller flera uppställda enkla frågor. Besvaras frågan eller frågorna med ja, göres intet avdrag för kupongskatt. Besvaras någon fråga med nej, innehålles däremot sådan skatt. Bolaget redovisar hos ett särskilt till överståthållarämbetets taxeringsavdelning anknutet organ, förslagsvis benämnt statens kupongskattekontor, de inkomna uppgifterna samt erlägger för kupongskatt avsett belopp dels beträffande sådana utdelningar å vilka kupongskatt innehållits dels beträffande ännu ej utbetalda utdelningar. I den mån bolaget sedermera redovisar uppgifter å utdelningar, som utbetalts utan innehållande av kupongskatt, får bolaget tillbaka den erlagda kupongskatten. Visar det sig, att kupongskatt innehållits i fall där detta ej bort ske, äger den som fått vidkännas avdraget begära restitution. Har återigen utdelningen utbetalts utan innehållande av kupongskatt, där sådan bort innehållas, får kupongskatt påföras honom genom beslut av en under enkla former arbetande nämnd, den s. k. kupongskattenämnden, även denna i Stockholm.»

Till denna redogörelse an knyter skatteberedningen följande uttalanden:

»De organisatoriska anordningar som skulle bli erforderliga torde kunna betecknas såsom mycket enkla. Fråga torde i själva verket vara, om ej kostnaderna för dem komma att inom kort uppvägas av besparingar beträffande den s. k. centrala taxeringsnämnden i Stockholm och uppboresavdelningen därstädes, vilka för närvarande måste nedlägga ett betydande arbete å beskattningen av aktieägare i utlandet. Därest den nu ifrågasatta lagstiftningen antages med tanke på att inom jämförelsevis kort tid ersättas med en annan, är det uppenbart att de erforderliga organens karaktär av tillfälliga bör betonas. Detta synes ej behöva vålla några olägenheter.

En åtminstone formell svaghet i förslaget är att skyldigheten att avlämna uppgifter rörande utdelningar ej kan göras effektiv, när utdelningarna utbetalas i utlandet. Därest utbetalning skett utan att uppgift erhållits från den utdelningsberättigade, blir emellertid följden att för kupongskatt avsett belopp måste av bolaget inbetalas till staten. Detta resultat är i det stora flertalet fall riktigt. Skulle undantagsvis någon som icke är skattskyldig till kupongskatt — t. ex. en i Sverige bosatt person på resa i utlandet — utomlands uppbära aktieutdelning och därvid lå kupongskatt innehållen, bör han emellertid ej vara förhindrad att erhålla restitution. Om han ej förskaffar sig erkännande att avdrag skett vid utdelningens uppbärande, kan sådan bevisning eventuellt erbjuda svårigheter, varför det är i den utbetalningsberättigades intresse att skaffa sig sadant erkännande. Utan tvivel är det också i bolagens intresse att om möjligt förmå sina förbindelser i utlandet att alltid kräva utdelningsuppgift, vilken praktiskt taget genomgående bör bli av det slag som skall lämnas i fall då avdrag för kupongskatt sker.

Det förefaller uppenbart, att det här skisserade förslaget kommer att på myndigheterna ställa väsentligt mindre anspråk än bolagsskatteberedningens förslag med dess avräknings- och restitutionsförfarande. För bolagen och

dem som å deras vägnar ombesörja betalning av aktieutdelningar skulle beredningens förslag medfört besväret att för varje utdelning lämna kvitto å erlagd skatt. Beträffande det nu föreliggande utkastet inskränkes denna skyldighet till att avse det ringa antal fall, då å uppgifterna angiven fråga skall besvaras med nej. Det torde kunna antagas, att detta sista åliggande för utbetalaren ej blir mera betungande eller nämnvärt svårare än det av bolagskatteberedningen ifrågasatta. För vissa större bolag torde i övrigt det föreliggande förslaget möjligen kunna antagas ställa sig något mera betungande än beredningens med hänsyn till kontrollen å uppgiftsskyldighetens fullgörande m. m. Å andra sidan torde såväl bolag som isynnerhet bankerna i förhållande till vad som för närvarande är fallet befrias från mycket besvär med skriftväxling med utlandet beträffande de skattefall som uppstå enligt gällande lagstiftning i ämnet. Det är allmänt bekant att den skattepåföring, som nu här ifrågakommer med utsändande av debetsedlar o. s. v., utomlands möter ringa förståelse och betraktas som ägnad att irritera. Lättheten att undgå skatten genom att underlåta att betala denna ställer ofta vederbörande inför det för många ej angenäma valet att försumma sin skyldighet eller besparas en utgift. Dylika olägenheter skulle genom kupongskatten undanröjas.

Det torde böra tilläggas, att för det vida övervägande antalet bolag det föreliggande förslaget icke kan förväntas bliva i minsta mån betungande. Aktieägarna i de flesta aktiebolag äro få och väl kända av bolagsledningarna samt dessutom bosatta i riket. Utdelningarna utbetalas vanligen direkt av bolagen till aktieägarna inom kort tid efter det de gjorts tillgängliga för lyftning. Bolagen äro fördenskull mestadels i tillfälle att mycket snart fullständigt redovisa sådana utdelningsuppgifter, som befria dem från skyldigheten att vidare bekymra sig för kupongskatten. Besvärligheter på grund av förslaget kunna i regel förväntas uppstå närmast för de bolag, vilkas aktier äro börsnoterade, och några få andra bolag med många aktieägare. För dem torde det emellertid vanligen erbjuda intresse att själva erhålla den kännedom rörande äganderätten till aktierna som kan erhållas av uppgifterna.

Det förefaller, för att göra ett sammanfattande uttalande, som om det såväl för staten som för näringslivet i dess helhet borde framstå såsom en fördel att få den nuvarande formen för beskattning av aktieutdelningar till utlandet utbytt mot en kupongskatt av den ifrågasatta enkla formen. Ur statens synpunkt bör härvid även beaktas den effektivisering av taxeringsväsendet beträffande aktieutdelningar till aktieägare inom riket, som, på sätt redan antytts, kan antagas bli en följd av bolagens intresse att fullständigt redovisa utdelningsuppgifter. Denna fördel kommer även kommunerna till godo.»

Beträffande lämpligheten att införa en kupongskatt å aktieutdelningar av det slag som skatteberedningen ifrågasatte uttalades i de avgivna *yttrandena*, bland annat, följande.

Överståthållarämbetet anför:

»Ämbetet har i förut avgivna yttranden rörande införande av kupongskatt vitsordat, att avsevärda skattebelopp undandragas staten genom dels svårighet att vinna kännedom om alla i utlandet boende skattskyldiga aktieägare, dels bristande möjlighet att uttaga påförd men ej erlagd skatt. Det förslag, som nu avgivits, avser att tillrättalägga dessa missförhållanden.

Emellertid anser sig överståthållarämbetet icke kunna tillstyrka att en på föreslaget sätt begränsad kupongskatt införes. För att vinna en effektiv kontroll, om sådan över huvud taget kan åstadkommas, skulle betydande organisatoriska anordningar behöva vidtagas. Den naturligaste lösningen torde

vara att redan från början utgå från införandet av en allmän kupongskatt att betalas av bolagen. Förslag, som förut framförts i dylik riktning, hava kombinerats med ett betungande avräkningsförfarande vid den ordinarie taxeringen, särskilt med hänsyn till den statliga taxeringens progressivitet. Om ett avräkningsförfarande måhända icke helt kan undvikas, synes det dock ämbetet angeläget om detta kunde väsentligt förenklas. Beträffande bolagen gäller att dels bolaget får skatta för hela sin vinst dels ock aktieägarna för utdelningen av denna vinst. I båda fallen påföres skatt till såväl stat som kommun. Därest kommunen, såsom tidigare varit fallet, finge åtnöjas med den skatt, som kommer på bolagets vinst, och beskattningen av aktieutdelningen i sin helhet förbehölles staten, kunde detta för aktieägarens del ske i form av kupongskatt. Vid sådant förhållande skulle utdelning å aktier vara vid ordinarie taxeringen helt skattefri inkomst och hänsyn härtill ej behöva tagas genom avräkningsförfarande. För att motverka det eftergivande av progressiviteten, som härigenom sker, skulle kunna tänkas att förmögenhet i aktier i stället beskattades hårdare. Ämbetet bortser icke från att svårigheter kunna möta för genomförande av ett förslag i nu nämnd riktning, men vill särskilt framhålla, att hur frågan än löses, allt bör göras för att icke deklarations- och taxeringsförfarandet, som redan nu är synnerligen komplicerat, ytterligare försvåras.»

Med hänsyn till dessa förhållanden och den omständigheten att en lösning av frågan i samband med en uppbördsreform vore att förutse avstyrkte överståthållarämbetet förslaget.

Länsstyrelsen i Malmöhus län yttrar:

»Principiellt sett torde ingenting vara att erinra mot införande av kupongskatt i den utsträckning som i promemorian föreslagits. Det kan nämligen icke råda någon tvekan om, att för närvarande åtskilliga skattebelopp, belöpnade å inkomster av här ifrågavarande slag, aldrig komma statsverket tillgodo. Även om ej heller nu ifrågavarande förslag skapar full säkerhet för att dylika skatter för framtiden komma att inflyta, torde detsamma dock kunna anses råda bot mot de huvudsakliga bristfälligheterna.»

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län uttalar sig på följande sätt:

»Länsstyrelsen anser sig — — — icke kunna underlåta att framhålla de risker för ett kringgående av beskattningen, som föreligga så länge kupongskatten ej göres allmän. Redan det för den vanliga inkomstskatten gällande systemet med uppgiftsskyldighet rörande aktieutdelning utesluter icke att ett utkwitterande i falskt namn kan omintetgöra den avsedda kontrollen. Om sådant ej förekommit i särskilt uppmärksammat utsträckning, torde detta hava sin grund dels i den lojalitet mot det allmänna, varå hela deklarationsförfarandet bygger, dels ock i det förhållandet att det här endast gäller ett kontrollförfarande.

För kupongskatten äro däremot de avlämnade uppgifterna direkt avgörande för beskattningen. Då dessutom samma förutsättning för ett lojalt uppgiftslämnande knappast får påräknas, då det gäller utländska kapitalplaceringar, torde man få räkna med möjligheten att anordningarna i viss utsträckning komma att utnyttjas för ett undvikande av beskattning. Förslaget 13 § räknar ju ockå med risken för oärligt förfarande genom bulvanskap. Då det gäller utdelningarna från de stora bolagen torde i princip nog kunna sägas, att den utdelningsberättigades identitet endast undantagsvis är känd för den, som förmedlar utbetalning av utdelning. Någon svårighet förefinnes därför nog icke att genom utkwitterande i fingerat namn

undvika kupongskatt. Då utdelning som regel lyftes på våren och uppgift därom först följande år blir behandlad av taxeringsmyndigheterna, förefinnes, om förhållandet överhuvud upptäckes, i varje fall ingen risk för upptäckt förrän tidigast efter ett års förlopp. Med hänsyn till gällande bestämmelser om straffpreskription torde därför också ansvarsbestämmelserna lätt bli mindre effektiva.

Länsstyrelsen har ej velat underlåta att framhålla dessa synpunkter men inser väl att ett eliminerande av dessa risker förutsätter någon form av identitetskontroll, vilken i varje fall bleve betungande. Då emellertid en beskattning enligt förslaget i och för sig innebär en avsevärd effektivisering av beskattningen å utländska aktieinnehav, kan det måhända med rätta sägas, att angivna möjligheterna för skatteskolknig ej böra hindra förslaget genomförande.»

Länsstyrelsen i Örebro län anför:

»Förslaget syftar till att lösa frågan om effektivisering av gällande författningsbestämmelser i vad de avse utlänningars skattskyldighet för utdelning å aktier. Genom utbrytande av denna fråga ur sammanhanget med andra närliggande skattefrågor synes problemet om utlänningars beskattning för aktieutdelningar hava i avsevärd grad förenklats. De i promemorian angivna grunddragen torde också i stort sett få anses riktiga och framkomliga.»

Sveriges industriförbund finner det högeligen önskvärt, att staten icke minst i nuvarande bekymmerfyllda läge icke avstår från någon möjlighet att uttaga de skatter, som rätteligen tillkomma den; och förbundet vill därför livligt tillstyrka, att en kupongskatt av i stort sett föreslagen innebörd så snart ske kan införlivas med vårt skattesystem.

Kommerskollegium finner i likhet med industriförbundet angeläget, att de nuvarande bristerna i denna beskattning, vilka torde leda till att betydande skattebelopp undandragas staten, avhjälpas. Kollegium tillstyrker därför en lagstiftning i huvudsaklig överensstämmelse med de framlagda förslagen.

Svenska bankföreningen ansluter sig till Sveriges industriförbunds uttalanden.

Bank- och fondinspektionen, som i sitt yttrande över bolagsskatteberedningens förslag anslutit sig till detta, förklarar sig icke ha någon erinran mot det nu föreliggande förslaget allmänna uppläggning.

Statskontoret yttrar sig endast beträffande vissa detaljer i det föreliggande förslaget.

Riksräkenskapsverket anför, bland annat, följande:

»Beträffande bolagsskatteberedningens förslag i berörda del framhöll riksräkenskapsverket i sitt den 30 maj 1932 avgivna yttrande, att den föreslagna skatteformen skulle innebära obestridliga fördelar för såväl den skattskyldige som för staten, men att anordnandet av en allmän kupongskatt vore förenat med vanskligheter i vissa avseenden. Särskilt syntes den föreslagna rätten till restitution komma att öppna möjligheter till missbruk samt medföra ett omfattande och kostsamt restitutionsförfarande. Jämväl avräkningsförfarandet skulle otvivelaktigt komma att medföra osäkerhet samt ökat arbete för skattemyndigheterna. Dessa och vissa andra angivna olägenheter föranledde

riksräkenskapsverket att uttala tveksamhet rörande lämpligheten av att utan en radikal omläggning av gällande uppbördssystem införa ett beskattningssystem, där skatten för ett visst slag av inkomster uttoges vid källan.

Frågan om en uppbördsreform är för närvarande under fortsatt utredning. Denna utredning kan tänkas utmynna i att linjer uppdragas för en allmän källbeskattning. Fråga är då, huruvida den föreslagna speciella källbeskattningen nu bör genomföras för sig. Riksräkenskapsverket saknar emellertid anledning förutsätta annat, än att den föreslagna speciella uppbördsformen beträffande vissa skattskyldiga skall låta sig inordnas inom ramen av en eventuell kommande uppbördsreform. Riksräkenskapsverket anser det vidare vara högeligen önskvärt, att de speciella brister i uppbördssystemets effektivitet, som den föreslagna lagstiftningen synes ägnad att råda bot för, snarast bliva föremål för åtgärd. Vid sådant förhållande vill ämbetsverket med hänvisning även till sina tidigare, ovan åberopade yttranden tillstyrka, att det föreliggande förslaget göres till föremål för fristående lagstiftning, därest en mera genomgripande uppbördsreform icke omedelbart kan komma till stånd.

I fråga om den nu föreslagna kupongskatten anser sig riksräkenskapsverket kunna som ett provisorium i stort sett godtaga det föreliggande förslaget till förordning om kupongskatt.»

Kammarrätten gör, bland annat, följande uttalande:

»Det avgivna förslaget torde väl icke undgå att i viss utsträckning drabbas av tidigare framställda erinringar, men med hänsyn till angelägenheten av att i nuvarande statsfinansiella läge effektivisera skatteuppbörden och i betraktande jämväl av författningens karaktär av provisorium vill kammarrätten för sin del tillstyrka, att tanken på införandet av en kupongskatt av i huvudsak föreslagen omfattning nu realiseras.»

Behovet att åstadkomma större effektivitet i beskattningen av aktieutdelningar till utlandet är alltjämt framträdande. En rationalisering av denna beskattning genom införande av en ny beskattningsform i stället för den nuvarande formen för inkomstbeskattning av dylika utdelningar med utsändande i efterhand av debetsedlar, vanligen genom de svenska beskicksningarna, till i utlandet bosatta aktieägare är också i sig själv önskvärd. Olika meningar ha yppats väsentligen om frågan, huruvida en kupongskatt å sådana utdelningar borde ingå såsom ett led i en allmän skatt vid källan å aktieutdelningar eller den borde utformas såsom en begränsad, för detta särskilda ändamål avsedd beskattning. Ett enligt det förra alternativet utformat förslag framlades på sin tid av bolagsskatteberedningen, som emellertid också åsyftade att effektivisera beskattningen av aktieutdelningar i allmänhet. Genom 1935 års taxeringsreform torde den senare synpunkten få anses i betydande grad tillgodosedd, och det återstår att besvara frågan, huruvida den ytterligare förbättring, som skulle stå att vinna genom en allmän kupongskatt å aktieutdelningar, kan anses uppväga kostnaderna för och svårigheterna med de organisatoriska anordningar för en vidlyftig skatterestitution m. m., som en dylik skatt skulle medföra. I belysning av yttrandena över bolagsskatteberedningens förslag och med hänsyn till de möjligheter, som redan gällande kontrollanordningar beträffande aktieutdelningar erbjuda, torde det kunna an-

*Departements-
chefen.*

tagas såsom sannolikt att olägenheterna med ett genomförande av bolags-skatteberedningens förslag skulle vara större än de fördelar, som kunde därmed vinnas. Då spørsmålet om en vidare syftande uppbördsreform med reguljära skatteavdrag vid inkomsternas förvärvande måst skjutas på framtiden, synes det mig angeläget att ett försök göres att lösa den nu föreliggande frågan efter den andra föreslagna linjen, d. v. s. med en kupongskatt i huvudsak begränsad att avse just aktieutdelningar till utlandet. Eftersom en så anordnad kupongskatt nödvändiggör en noggrann uppsikt över uppgiftspliktens fullgörande, är förslaget också ägnat att ytterligare effektivisera det gällande kontrollsystemet beträffande aktieutdelningar i allmänhet.

Det inom skatteberedningen utarbetade utkastet i ämnet har i huvudsak tillstyrkts av hörda myndigheter och sammanslutningar. Vid sådant förhållande och då avskaffandet av den nuvarande beskattningsformen beträffande aktieutdelningar till utlandet och dess ersättande med en beskattning vid källan måste betraktas som ett trängande önskemål, förordar jag en lagstiftning i ämnet i huvudsaklig överensstämmelse med skatteberedningens utkast.

Specialmotivering.

1 §.

Innehållet i 1 § måste ses i samband med förslaget till vissa ändringar i kommunalskattelagen och statsskatteförordningen.

Kupongskatten avser i huvudsak att ersätta den s. k. inskränkta skattskyldighet som enligt 6 § statsskatteförordningen åligger fysiska personer för tid, under vilken de ej varit här i riket bosatta, samt utländska bolag, med vilka enligt förordningens 25 § 2 mom. likställas andra i Sverige icke hemmahörande juridiska personer. Denna inskränkta skattskyldighet bör, då kupongskatten införes, enligt förevarande lagstiftnings förutsättningar bortfalla.

Innebörden av 38 § kommunalskattelagen karakteriseras av *bolagsskatteberedningen* på följande sätt:

»I nämnda lagrum regleras frågan om vem som är skattskyldig för inkomst av aktier. I härom för närvarande gällande bestämmelser toges till utgångspunkt det normala fallet, att utdelningen tillfallit den, som ägt aktien eller andelen vid den tid, då utdelningen förfallit till lyftning. Bestämmelserna innebära, att hela utdelningen skall för honom utgöra intäkt utan avseende å om han innehaft aktien eller andelen kortare eller längre tid. Det är således utan betydelse, vem som ägt aktien eller andelen under den tidsperiod, då det utdelande företaget förvärvat de utdelade vinstmedlen. Har en aktie före utdelningens förfalldag bytt ägare, må den nye ägaren alltså icke från utdelningen göra avdrag för vad som av inköpssumman för aktien tilläventyrs må hava belöpt å den utdelningsberättigade kupongen, utan hela utdelningen är att anse såsom intäkt för honom. För säljaren av aktien räknas hela vederlaget såsom avseende aktien; vad som därav till äventyrs må avse kupongen behandlas icke såsom avkastning av aktien. I detta avseende föreligger en grundväsentlig skillnad från vad som gäller om obligationsränta. En köpare

av en obligation med tillhörande, icke förfallen räntekuponng må nämligen från den av honom lyftade utdelningen göra avdrag för vad han för denna erlagt, och detta belopp räknas såsom ränteintäkt för säljaren. Denna skillnad i behandlingen av utdelning å aktier och ränta å obligationer bottenar i den mellan aktier och obligationer föreliggande olikheten, att det icke med säkerhet kan konstateras, huruvida och med vilket belopp utdelning å aktier kommer att äga rum, förrän beslut därom fattats, under det att obligationsröntan i förväg är utfäst och alltså när som helst, i den mån den upplupit, kan till sitt belopp angivas och jämväl i regel genom avyttring förvandlas i penningar. I paragrafens 3 mom. upptages vidare ett stadgande, som, ehuru närmast innebärande ett till sin räckvidd begränsat undantag från huvudregeln att aktieutdelning utgör intäkt för den som ägt aktien å utdelningens förfalldag, ansetts giva uttryck för den uppfattningen, att det icke är ägaren till *aktien* utan ägaren till *kuponngen*, när denna skilts från aktien, som är den för utdelningen skattskyldige. Stadgandet lyder: »Har aktie, banklott, andel i ekonomisk förening eller andel i utländskt bolag under beskattningsåret övergått från en ägare till annan, skall utdelning, som utgått för aktien, banklottten eller andelen, räknas som intäkt för den, som varit ägare av den till samma aktie, banklott eller andel hörande kuponngen eller eljest berättigad lyfta utdelningen vid den tidpunkt, då utdelningen blev tillgänglig för lyftning.»

Bolagsskatteberedningen yttrar vidare:

»Ifrågavarande i 38 § 3 mom. upptagna stadgande reglerar efter sin lydelse endast det fall, att aktie, banklott, andel i ekonomisk förening eller andel i utländskt bolag under beskattningsåret övergått från en ägare till annan, och föreskriver, att i sådan händelse utdelningen är att räkna såsom inkomst för den, som var ägare av den till samma aktie, banklott eller andel hörande kuponngen eller eljest berättigad att lyfta utdelningen vid den tidpunkt, då utdelningen blev tillgänglig för lyftning. Stadgandet lämnar rum för åtminstone två olika tolkningar. Den ena, som strängt håller sig till ordalagen, innebär, att stadgandet avser allenast att förklara, vilken av de båda kontrahenterna, nämligen den gamle eller den nye ägaren, som skall vara skattskyldig för inkomsten i fråga. Därvid har den av kontrahenterna, som vid den avgörande tidpunkten varit berättigad att lyfta utdelningen, angivits såsom den skattskyldige. Denna tolkning lämnar alltså det fall oreglerat, att rätten till utdelning vid den avgörande tidpunkten innehafvs av någon, som alls icke varit innehavare av aktien, banklottten eller andelen. Den andra tolkningen, som betraktar ifrågavarande regel som ett för ett speciellt fall givet uttryck för en allmän regel, går ut på att delägarskapet i det utdelande företaget saknar betydelse för frågan om vem som skall anses skattskyldig för utdelningen och att i stället under alla förhållanden den är skattskyldig, som vid den avgörande tidpunkten var innehavare av rätten till utdelning. Med denna tolkning skulle alltså en person, som kort före utdelningens förfallotid förvärvat rätten att lyfta utdelningen, vara för densamma skattskyldig, även om utdelningen icke för honom medfört någon inkomst, t. ex. om han inköpt rätten att lyfta utdelningen för utdelningens fulla belopp, eller om han bekommit rätten i fråga såsom gåva.

Beredningen lämnar åt sidan, vilkendera av dessa tolkningar må anses hava de starkaste skälen för sig. Mot båda kunna ur saklig synpunkt riktas anmärk-

ningar. Den förstnämnda tolkningen innefattar icke någon ledning för huru inkomsten skall beräknas för den delägare i företaget, som skilt rätten till utdelning från vederbörande aktie, lott eller andel; snarast leder den till att hela utdelningen utgör inkomst för honom, även om det för rätten till utdelning uppburna vederlaget understiger utdelningens belopp. Dessutom regleras icke genom denna tolkning det fall, då aktie, banklott eller andel övergått från en ägare till annan före beskattningsårets ingång. Den andra tolkningen leder till att utdelning skall beskattas såsom inkomst, ehuru den i själva verket icke utgör inkomst utan allenast kapitalomvandling. Den lämnar även utrymme för möjlighet till ej avsedd skattelindring genom kupongers överlåtande till icke skattskyldiga rättssubjekt före utdelningens förfallotid. Denna möjlighet, som vunnit ökad betydelse genom den för aktiebolag m. fl. juridiska personer under vissa omständigheter förefintliga friheten från skattskyldighet för utdelning, måste uppenbarligen förhindras, och kravet härå accentueras, därest kupongskatt införes enligt beredningens förslag, i det att kupongskatten skulle kunna göras ineffektiv genom överlåtande av rätten till utdelning å någon, som antingen icke är skattskyldig för utdelning eller som på annan grund, t. ex. rätt till avdrag för gäldränta eller annat, skulle bliva berättigad till restitution av kupongskatt. Beredningen har därför ansett det angeläget att stadgandet i fråga omarbetas.»

Rörande syftet med denna omarbetning uttalade bolagsskatteberedningen:

»Till utgångspunkt har beredningen härvid funnit sig böra taga, att utdelning bör betraktas såsom avkastning av det kapital, som nedlagts i den aktie, banklott eller andel, för vilken utdelningen utgått. Utdelning bör därför icke kunna betraktas såsom intäkt av kapital för någon, som icke ägt det ifrågavarande kapitalet; med andra ord, den, som köpt en kupong utan samband med vederbörande aktie, bör icke behandlas såsom skattskyldig för utdelningen i och för sig. Har transaktionen för honom lämnat vinst genom att utdelningen, som av honom lyftes, överstiger det av honom erlagda priset för kupongen, bör denna vinst i stället behandlas såsom vinst, som uppkommit genom avyttring av lös egendom, i detta fall kupongen, d. v. s. såsom inkomst av rörelse, om transaktionen skett yrkesmässigt, och eljest såsom inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet (realisationsvinst). Härav följer ock, att för den ägare av aktie, lott eller andel, som före utdelningens förfallotid mot vederlag avhånt sig rätten till utdelning, med andra ord kupongen, utan samband med avyttring av själva aktien, lotten eller andelen, bör såsom intäkt av kapital behandlas icke den blivande utdelningen utan det vederlag, han erhållit vid avyttringen.»

I enlighet härmed föreslog bolagsskatteberedningen, att i 38 § 1 mom. skulle införas stadgande, att till intäkt av kapital skulle räknas — förutom ränta å obligationer och å utlånade eller i bank eller annorstädes insatta medel ävensom utdelning å svenska aktier, svenska banklotter och andelar i svenska ekonomiska föreningar samt å andelar i utländska bolag — intäkt genom överlåtelse av rätt till utdelning å aktie, banklott eller andel, som nyss sagts, där aktien, banklotten eller andelen förbleve överlåtarens egendom, allt såvitt icke intäkten vore att hänföra till intäkt av rörelse. 3 mom. av samma paragraf föreslogs omformulerad sålunda: »Har, då aktie, banklott, andel i ekonomisk förening eller andel i utländskt bolag övergått från en ägare till annan, överlåtaren behållit en eller flera av de till aktien, lotten eller andelen hörande kupongerna eller eljest förbehållit sig rätten att lyfta

utdelningen, då denna blir för lyftning tillgänglig, skall sagda utdelning räknas såsom intäkt för överlåtaren.» I punkt 3 av anvisningarna till 38 § påpekades därjämte, att utdelning å svensk aktie, svensk banklott, andel i svensk ekonomisk förening eller andel i utländskt bolag kunde för mottagaren därav hänföras till intäkt av kapital endast såvida han vid den tidpunkt, då utdelningen blev tillgänglig för lyftning, var ägare av aktien, banklotten eller andelen eller ock sådant fall förelåge, som avsåges i 38 § 3 mom. För ytterligare framhållande av skillnaden från obligationsränta tillades, att härvid vore utan betydelse, huruvida aktien, banklotten eller andelen innehafvs längre eller kortare tid. Vidare erinrades, att, om utdelningens mottagare förvärvat rätten till utdelning utan samband med förvärv av själva aktien, banklotten eller andelen, utdelningen för honom icke vore att räkna såsom intäkt av kapital utan under de i 28 § eller 35 § angivna förutsättningar såsom intäkt av rörelse eller av tillfällig förvärvsverksamhet.

I anslutning till de sålunda föreslagna ändringarna i kommunalskattelagen — vilka givetvis skulle bli tillämpliga även å den statliga beskattningen — föreslog bolagsskatteberedningen att restitution av kupongskatt ej skulle medgivas sådana mottagare av utdelning som förvärvat rätten till utdelning utan samband med förvärv av själva aktien. Genom denna bestämmelse förhindrades att uppköpare av utdelningskuponger, ehuru icke skattskyldig för utdelningen, gottskreves den på utdelningen belöpande kupongskatten eller att han erhöle restitution för densamma. Sålunda vunnes skydd för obehörigt utnyttjande av rätten till avräkning eller restitution för erlagd kupongskatt. Då i dylikt fall den på de avyttrade kupongerna belöpande kupongskatten icke heller finge gottskrivas eller restitueras åt säljaren av kupongen, bleve kupongskatten definitiv.

I sitt förslag till förordning om kupongskatt hade bolagsskatteberedningen vidare intagit ett stadgande av innebörd, att om skattskyldig, som deklarerat inkomst genom utdelning, befunnes ha varit bulvan för annan, i det att han huvudsakligen för dennes räkning innehafvt aktie eller banklott, varå utdelningen belöpt, den skattskyldige icke skulle vara berättigad att för kupongskatt å dylik utdelning njuta avdrag vid taxeringen eller erhålla restitution. Tillika stadgades befogenhet för taxeringsnämnden och landskamreren att avkräva skattskyldig förklaring, att bulvanförhållande icke förelåge, varjämte bestämmelser upptagits om straff för oriktig förklaring. Dessa bestämmelser avsågo att förhindra att skattskyldig undandroge sig kupongskatt genom att överlåta sina aktier å en bulvan, som antingen icke vore skattskyldig för utdelning eller för vilken inkomst- och förmögenhetsskatt kunde på grund av rätt till avdrag för gäldränta eller av annan orsak antagas uppgå till lägre belopp än kupongskatten. Beredningen yttrade härom:

»Beträffande *inländska* fysiska personer, som äga aktier i svenska bolag, torde väl risken för dylika transaktioner icke vara särdeles stor — den aktiebolag medgivna friheten från skattskyldighet för aktieutdelning medför dock, att en dylik risk icke helt kan lämnas ur räkningen — men beträffande *utländska* ägare av aktier torde större anledning finnas att räkna med dylika försök att erhålla obehörig skattelindring. Härtill bidrager det förhållandet,

att den svenska civillagstiftningens långt gående förbud för utlänningar att äga svenska aktier redan i och för sig kan utgöra en frestelse till ordnande av dylika bulvanförhållanden.»

I de över bolagsskatteberedningens förslag avgivna *yttrandena* framfördes beträffande de anförda punkterna ingen anmärkning.

I 1 § av *skatteberedningens* utkast till förordning om kupongskatt föreslogs, att skyldighet att utgöra statlig inkomst- och förmögenhetsskatt i form av kupongskatt för utdelning å aktie i svenskt aktiebolag skulle åligga den som, när utdelningen bleve tillgänglig för lyftning, vore ägare av den till aktien hörande kupongen eller eljest berättigad lyfta utdelningen, därest

a) den utdelningsberättigade vore i utlandet bosatt fysisk person eller utländskt bolag eller annan i riket icke hemmahörande juridisk person, som enligt 25 § 2 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skulle likställas med sådant bolag; eller

b) den utdelningsberättigade förvärvat rätt till utdelningen utan att också hava förvärvat aktien; eller

c) den utdelningsberättigade vore bulvan för annan, i det att han huvudsakligen för dennes räkning innehafte aktie, å vilken utdelningen belöpte.

Aktiebolag skulle vara skyldigt att, i den utsträckning som angäves i förordningen, vid utbetalande av utdelning innehålla och till staten erlægga för kupongskatt avsett belopp.

I sina motiv beträffande ifrågavarande paragraf yttrade *skatteberedningen*:

»Uppenbarligen måste det i förevarande sammanhang så ordnas att kupongskatten kommer att såvitt möjligt avse just de personer som enligt statskatteförordningen bliva undantagna från skattskyldighet beträffande den ordinarie skatten. Det bör bl. a. i den mån det låter sig göra tillses, att kupongskatteavdrag ej kommer att vid lyftande av utdelning ske beträffande dem som äro enligt nämnda förordning skattskyldiga. Särskilda svårigheter härutinnan föreligga i sådana fall då aktien och rätten att uppbära utdelning tillkomma olika personer, d. v. s. i sådana fall då kupong eller rätt att eljest uppbära utdelning överlåtits utan samband med aktie eller där aktie överlåtits men rätt att uppbära utdelning behållits. Dessa fall voro föremål för särskild uppmärksamhet inom bolagsskatteberedningen, som också framlade förslag om ett sådant inkomstbegrepp beträffande aktieutdelningar, som skulle vara lämpligt bl. a. med hänsyn till kupongskatten. Skyldighet att erlægga skatt för utdelning skulle i regel åligga den som vid den tidpunkt då utdelningen blev tillgänglig för lyftning var ägare av aktien. Om aktie övergått från en ägare till en annan men överlåtaren behållit rätten att lyfta utdelningen, skulle emellertid utdelningen räknas såsom intäkt för den som överlätit aktien. I det motsatta fallet, d. v. s. då utdelningens mottagare förvärvat rätten till utdelning (vanligen genom inköp av kupong) utan samband med förvärv av själva aktien, skulle skattskyldighet för utdelningen beträffande den ordinarie beskattningen ej föreligga, men skulle i stället det vid överlåtelse av rätten till utdelningen erhållna vederlaget för överlåtaren behandlas såsom intäkt av kapital. Den som förvärvat kupongen skulle såsom för realisationsvinst eller inkomst av rörelse beskattas för utdelningen i den mån den överstege köpeskillingen för kupongen. I verkligheten skulle alltså inkomsten

av utdelningen fördelas på säljaren och köparen av kupongen. Att i detta senare fall medgiva rätt till restitution av kupongskatt skulle kunna befaras medföra missbruk. Kupongskatten gjordes därför i detta fall definitiv. Kupongskatt skulle sålunda alltid erläggas av den som hade rätt att uppbära utdelningen, men denne skulle i förevarande fall ej få rätt till restitution. Följaktligen skulle för utdelning i dylikt fall dubbelbeskattning uppstå. Denna anordning var avsedd att verka rent prohibitivt i det överlåtelse av enbart kuponger kunde väntas bli sällsynta. Samma anordning föreslås i det nu utarbetade utkastet, och förslag till ändringar i 38 § kommunalskattelagen och anvisningarna till nämnda lagrum har avfattats i anslutning till bolagskatteberedningens förslag.»

Rörande ifrågavarande paragraf anförde *taxeringsintendenten hos överståthållarämbetet* i en vid ämbetets yttrande fogad promemoria:

»I 1 § b) i den föreslagna förordningen stadgas att den som är ägare av den till aktien hörande kupongen eller eljest berättigad att lyfta utdelningen är skyldig att utgöra kupongskatt därest han förvärvat rätten till utdelningen utan att också hava förvärvat aktien. Denna bestämmelse skulle komma att drabba dem, vilka till exempel genom donation eller på annat sätt tillförsäkrats rätt att lyfta utdelningen, men där äganderätten till aktien förblivit hos donator eller tillagts en stiftelse eller dylikt. Då någon lättnad i skattskyldigheten jämlikt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhets-skatt icke föreslagits för denna kategori utdelningsberättigade, synes en icke önskvärd dubbelbeskattning komma att äga rum.»

Motsvarande påpekande har gjorts i vissa andra yttranden.

Länsstyrelsen i Malmöhus län anförde:

»I fråga om skattskyldigheten ställer sig länsstyrelsen emellertid något tvivlande rörande lämpligheten av att under alla förhållanden medtaga de under b) och c) nämnda utdelningsberättigade och ifrågasätter huruvida icke den begränsning borde ske, att endast sådan utdelningsberättigad komme ifråga, som vore fysisk person bosatt i utlandet eller ock utländskt bolag. Det i promemorian förordade systemet om uppdelning av skattskyldigheten mellan kuponginnehavaren och aktieägaren kommer nämligen i det praktiska taxeringslivet att vålla icke obetydliga svårigheter. Skattskyldigheten för aktieutdelning synes av rena lämplighetsskäl böra åläggas den som verkligen åtnjutit densamma. Jämväl i fall som under c) nämnes borde skattskyldigheten inskränkas till att avse bulvanförhållande för utom riket bosatt fysisk person eller utländskt bolag. Annat bulvanförhållande torde säkerligen också bliva synnerligt svårt att konstatera.

Beträffande restitution av kupongskatt synes det ganska rimligt att sådan borde kunna ifrågakomma jämväl i de fall där på grund av bulvanförhållande kupongskatt utgått, ehuru den skattskyldige sedermera påförts och erlagt inkomst- och förmögenhetsskatt i vanlig ordning. Paragrafens formulering förefaller att utesluta restitution i dylikt fall.»

Bank- och fondinspektionen yttrade:

»I 1 § av utkastet till förordning om kupongskatt stadgas skyldighet för bulvan att utgiva dylik skatt. Det lär väl få förutsättas, att avsikten icke är att legalisera sådana bulvanförhållanden, som äro förbjudna enligt lagen den 7 juni 1934 om bulvanförhållanden i fråga om aktier i vissa bolag eller som avses i 76 §, andra stycket, av lagen den 12 augusti 1910 om aktiebolag.

Uttryck härför torde böra givas i någon form. Genom den i 13 § av nämnda utkast införda skyldigheten för den, som uppburit utdelning, att avgiva försäkran, att han ej varit bulvan, försättes vidare en bulvan för utlämning inför ett mindre angenämt val. Antingen skall han för att dölja det med straff belagda bulvanförhållandet avgiva en oriktig försäkran, det vill säga begå ett nytt brott, eller också skall han direkt eller, genom underlåtenhet att avgiva försäkran, indirekt medgiva, att han är bulvan och alltså brottslig samt ådraga sig en extra beskattning. Det kan allvarligt ifrågasättas, om det kan vara lämpligt att ställa en person inför en dylik intressekonflikt. Å andra sidan kan det tänkas fall, då en svensk person av anledning, som icke kan anses som illojal, är bulvan för annan svensk person. Är så förhållandet, torde det icke vara skäligt att kupongskatt skall utgå. Kupongskatt synes därför i varje fall böra uttagas allenast då den verkliga ägaren av aktien, därest han själv framträtt som ägare, skulle hava träffats av dylik skatt, med andra ord, då denne är i utlandet domicilierat rättssubjekt. Genom en dylik inskränkning skulle förutnämnda huvudräckvidd för denna beskattningsform bliva även i denna del beaktad.»

Kammarrätten anförde, bland annat:

»Den med det inledande stadgandet åsyftade effekten synes på ett lämpligare sätt kunna uppnås, om efter angivandet av de olika fallen av skattskyldighet i särskilt stycke tillkännagives, i vilken utsträckning erläggande av kupongskatt medför befrielse från övrig beskattning. Med hänsyn till bland annat de internationella avtalen till undvikande av dubbelbeskattning bör klart utsägas, att den skattskyldige genom erläggande av kupongskatt skall anses hava guldit såväl inkomst- och förmögenhetsskatt som särskild förmögenhetsskatt för utdelningen och i förekommande fall den i aktierna nedlagda förmögenheten.

Såsom svenska aktiebolag böra enligt kammarrättens mening i förevarande hänseende upptagas jämväl de juridiska personer, om vilka 64 § 2 mom. kommunalskattelagen talar. Någon anledning att icke låta utdelning från dessa träffas av kupongskatt synes icke föreligga.»

Vid överarbetning av ifrågavarande förslag uppkom emellertid fråga, huruvida de ifrågasatta ändringarna i 38 § kommunalskattelagen jämte anvisningar vore fullt lämpliga.

I en inom *skatteberedningen* av Kuylenstierna utarbetad, den 26 november 1942 dagteknad ny promemoria med förslag till ändrad lydelse av 38 § kommunalskattelagen jämte anvisningar anfördes sålunda, bland annat, följande:

»Vad som vid överarbetningen av det sålunda framlagda förslaget särskilt föranlett tvekan är bestämmelsen, att utdelning som tillfaller den, vilken förvärvat kupong eller eljest rätt till utdelning utan att också förvärva vederbörande aktie eller andel, skall beskattas för utdelningen, ej såsom inkomst av kapital, utan, i den mån förutsättningarna därför föreligga, såsom realisationsvinst. Denna bestämmelse har bl. a. den innebörden att, om någon genom arv, gåva eller testamente förvärvat rätt till utdelning utan att samtidigt förvärva aktien eller andelen, han överhuvud ej beskattas för utdelningen. En annan konsekvens av bestämmelsen skulle bliva att den, som förvärvat rätten till utdelning för en längre tidsperiod genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, ej skulle beskattas för denna utdelning, om den bleve tillgänglig för lyftning senare än fem år från förvärvet. Dessutom lämnas

obesvarad frågan i vilken takt i det senare fallet det för utdelningen utgivna vederlaget skall få avräknas från utdelning, som utfaller vid mer än ett tillfälle. Det torde emellertid böra tilläggas, att enligt bolagsskatteberedningens av mig i promemorier rörande kupongskatt upptagna förslag, såvitt angår svenska aktier, i de fall där inkomstbeskattning sålunda skulle bortfalla kupongskatt i stället skulle utgå såsom en definitiv skatt. Det är emellertid tydligt dels att kupongskatten ej skulle medföra samma beskattningseffekt som den ordinarie beskattningen, dels att den dubbelbeskattning som uppkomme därigenom att i vissa fall både ordinarie inkomstskatt och kupongskatt utginge komme att träffa ojämnt. Beträffande andelar i svenska ekonomiska föreningar och i utländska bolag skulle, såvitt jag kunnat finna, en lucka i beskattningen uppstå. Det vill därför synas som om anordningen knappast är lämplig.

Bolagsskatteberedningen synes närmast hava beaktat det normala fall, att aktiekupong för ett enda år överlåtes utan samband med överlåtelse av aktien, och förmenat att den valuta, som förvärvaren erhåller för denna, normalt i form av utdelning, rätteligen borde betraktas såsom realisationsvinst. I verkligheten synes det emellertid förhålla sig så, att vad som i dylikt sammanhang erhålles utöver återbekommande av det utgivna vederlaget har en blandad karaktär av dels inkomst av kapital, dels spekulationsvinst. Gäller överlåtelsen kuponger å preferensaktier, som beräknas giva jämn utdelning, måste köparen av kupongen räkna med kupongköpet som en mer eller mindre långvarig penningplacering, å vilken vad han erhåller utöver det återbekomna vederlaget utgör ränta. Ju längre period rätten till utdelning avser, desto mer framträdande blir avkastningssynpunkten. Å andra sidan blir spekulationsmomentet mera utpräglat, om den motsedda utdelningens storlek är oviss. Uppenbarligen är det ej möjligt att vid beskattningen göra någon åtskillnad mellan de bägge momenten. Intäkten bör upptagas under endera av förvärvskällorna tillfällig förvärvsverksamhet eller kapital. Vilket av dessa alternativ som än väljes bör dock avdrag få ske för det utgivna vederlaget. I och för sig ligger det såtillvida närmare till hands att anknyta till förvärvskällan kapital, som beskattningen av aktieutdelningar enligt nu gällande regler genomgående hänför sig till denna förvärvskälla. För att erhålla ett svar på frågan, huru en enligt denna tankegång renodlad beskattning skulle te sig, synes motsvarande spörsmål i fråga om obligationsräntor böra belysas.

Därest en obligation säljes med kupong, anses, såsom ovan påpekats, stadgandet, att till intäkt av kapital skall räknas, bland annat, ränta å obligationer, innebära att säljaren skall såsom intäkt upptaga den ränta, som belöpt på tiden intill försäljningen, medan köparen skall såsom intäkt upptaga ränta från försäljningsdagen. Om köparen lyfter utdelning på kupongen, blir han följaktligen beskattad för vad han erhåller för kupongen med avdrag av vad han givit för den. Eftersom gäldränta i princip upptages såsom intäkt vid den tidpunkt, då den förfaller till betalning, måste detta innebära att den anses ha förfallit till betalning, när räntebeloppet erlagts av köparen. Köparen erhåller visserligen full likvid för hela kupongen, men såsom intäkt av kapital räknas endast vad han uppbrår å kupongen med avräkning av vad han betalt för densamma. Det materiella resultatet blir med denna anordning fullt riktigt: vardera beskattas för den avkastning hans kapital givit under den tid han innehafvt det.

Om åter en obligationskupong avyttras, medan obligationen behålles av avyttraren, innebär detta i sak att avyttraren tillgodogör sig ränteavkastning av sitt kapital, innan denna får lyftas hos obligationsutfärdaren. Det belopp som obligationsägaren erhåller blir emellertid mindre än det som sedermera utfaller å kupongen. Han måste nämligen vidkännas ett diskonto-

avdrag med hänsyn till förtidslikviden. Köparen åter gör en placering med köpeskillingens belopp, å vilken den sedermera förfallande räntan med avdrag av köpeskillingen, d. v. s. ett belopp svarande mot säljarens diskontoavdrag, utgör kapitalavkastning. Det utmärkande för detta fall är att avyttraren härigenom tillgodogör sig även icke upplupen ränta; i realiteten inkräftar följaktligen försäljningen på obligationens eget värde, som blir mindre därför att obligationen under viss tid icke blir räntebärande. Praktiskt sett torde dock förhållandet te sig så för avyttraren att han uppbär ränta i förskott på samma sätt som en bank uppbär ränta i förskott vid växeldiskontering. Det är i och för sig naturligt att det belopp, som obligationsägaren sålunda tillgodogör sig genom att i förtid realisera sin ränterätt, beskattas såsom intäkt av kapital. Därest köparen på motsvarande sätt beskattas för vad han erhåller för kupongen med avdrag för vad han utgivit för densamma, såsom intäkt av kapital, blir envar beskattad för sin faktiska kapitalavkastning. Detta blir också fallet, om kupongköparen i sin tur säljer kupongen innan räntan förfaller till betalning, därest såväl han som den som köpt kupongen av honom vardera beskattas för vad han erhåller för kupongen med avdrag för vad han utgivit för densamma.

Mer komplicerad blir frågan, därest den obligationsägare, som försålt en kupong, sedermera försäljer även obligationen innan den fränskilda kupongen förfallit till betalning. Det är givet, att köparen av obligationen i detta fall i verkligheten beräknar skäligen avkastning på sitt kapital. Eftersom köparen icke kan få någon ränta när kupongen — som icke äges av honom — förfaller till betalning, måste räntan i stället anses tillgodokomma honom i form av diskontoavdrag å köpeskillingen. Han erlägger full köpeskillning för själva obligationen enligt gällande kurs men bekommer samtidigt förskottsbetalning av den ränta, som belöper på köpeskillingen till den dag, då ränta åter börjar löpa å en ny kupong. Köpeskillingen för själva obligationen minus diskontoavdraget utgör det belopp som köparen faktiskt erlägger, och en avräkning sker sålunda vid likviden. Rätteligen bör, om den verkliga kapitalavkastningen skall beskattas, konsekvensen dragas av detta förhållande och köparen beskattas för det honom i form av avdrag å köpeskillingen tillgodogjorda beloppet såsom för ränta och det faktiskt betalda beloppet ökas med det belopp som sålunda avdragits, när det gäller att bestämma hur mycket som erlagts för själva obligationen. Ett belopp svarande mot den köparen genom diskontoavdrag tillgodokomna räntan bör då också räknas såsom återburen ränta för säljaren, som får avdraga densamma såsom utgift under förvärvskällan kapital. Ränta för köparen av den utan kupong förvärvade obligationen synes böra vara hela den ränta som belöper på obligationen från försäljningsdagen, dock, eftersom köparen faktiskt icke kontant utbetalt obligationens hela värde, minskad med ränta från inköpsdagen till kupongens förfallodag på det belopp varmed det faktiskt utbetalda beloppet understiger själva obligationens kursvärde vid försäljningen. Vad som sålunda beskattas såsom ränta för köparen av obligationen bör alltså avdragas från den av säljaren tidigare, vid försäljning av kupongen, förskottsvis uppburna räntan.

I det hittills förda resonemanget har förutsatts, att obligationen och kupongen skilts åt på det sätt att, i första hand, obligationen behållits men kupongen försålts. Om i stället det motsatta fallet antages föreligga, att kupongen behålles men obligationen försäljes, blir emellertid förhållandet i huvudsak enahanda. Intill försäljningsdagen skall säljaren skatta för hela räntan, men under den efterföljande tiden är det den nye obligationsägaren som är den egentliga kapitalägaren, och i själva verket uppkommer samma läge som i det senast berörda fallet, då obligationen utan kupong försäljes. Från försäljningsdagen blir den bråkdelen av kupongen, som belöper på den

följande tiden, kapital för säljaren av obligationen, dock med avdrag av så stor del av det å kupongen utfallande beloppet som kan anses utgöra avkastning å kapitalet under nämnda tid. Det belopp som från nämnda tidpunkt utgör kapital för säljaren av obligationen — vilken behållit kupongen — är detsamma som obligationsköparens ränta under denna tid.

Jag ifrågasätter, om icke beträffande obligationsräntor det nu anförda kan anses återge innebörden av gällande rätt, då därigenom den verkliga kapitalavkastningen blir för envar riktigt beskattad. Att komplikationer uppkomma i det fall, då en obligationsägare säljer obligationen utan kupong, kan knappast anföras såsom skäl emot en tolkning, som torde vara logiskt riktig. Dylika fall torde kunna antagas ytterst sällan förekomma i det praktiska livet, varför frågan om räntans fördelning i dessa fall på köparen och säljaren av obligationen kan antagas sakna egentlig betydelse. Skulle fallet uppkomma i praktiken, är det möjligt att köparen och säljaren kunna anses ha enats om en proportionell fördelning av räntan efter den tid envar innehaft obligationen, i vilket fall svårigheten med beräkning av diskonto bortfaller. En rent summarisk fördelning av räntan sker ju i det fall, då en obligation säljes med kupong, ehuru även där den omständigheten att säljaren erhåller sin ränta vid överlåtelsen, d. v. s. före förfalldagen, kunde giva anledning till en diskonteringsberäkning vid uppgörelsen mellan säljaren och köparen. Vad som föranleder att, när kupongen skilts från obligationen, diskonteringsynpunkten synes böra särskilt beaktas är, att i dylikt fall i praktiken ränta säkerligen i regel beräknas å det i kupongen placerade kapitalet. Det kan också förtjäna påpekas, att *där* diskontering ifrågakommer, den ränta som beräknas ingalunda behöver vara lika med den, med vilken obligationen löper, utan kanske uppgår till sedvanlig korttidsränta.

Det förefaller som om de olägenheter, som vidlåda bolagsskatteberedningens och mitt eget tidigare förslag beträffande inkomstbegreppet för aktieutdelningar, skulle helt elimineras, om nu lagstiftningen beträffande aktieutdelningar i de fall, då aktien och kupongen komma i olika innehavares hand, i möjligaste mån anknyter till motsvarande regler rörande obligationsräntor, och att följaktligen beskattningen genomgående inordnas under förvärvskällan kapital. Beträffande preferensaktier och överhuvud aktier med praktiskt taget oförändrade utdelningar är detta särskilt naturligt, men även i fråga om andra aktier synes den omständigheten, att förvärvet av kupongen vanligen innesluter även ett spekulationsmoment, icke behöva föranleda några betänkligheter mot anordningen. Det förhållandet att man icke kan, innan kupongen förfallit till betalning, göra någon kalkyl om vad som är avkastning eller ej, eftersom man icke vet hur stor utdelningen blir, har emellertid den effekten att ett mera summariskt förfarande än det som kan antagas vara riktigt beträffande obligationer nödvändiggöres. Ur praktisk synpunkt torde detta vara direkt fördelaktigt, eftersom därigenom de svårigheter, som i beskattningsavseende uppstå beträffande kupongöverlåtelser i fråga om obligationer, bortfalla.

De principer, som skulle tillämpas, bli alltså i huvudsak följande. Om en aktie säljes med kupong, vet man överhuvud ej hur mycket av köpeskillingen som belöper på kupongen, och beskattningen måste inrätta sig efter detta förhållande. Häriföre läses ingen ändring. Om aktieägaren säljer aktien men behåller kupongen, vet man åter ej vilket värde kupongen skall anses representera. Det ligger därför nära till hands att beskatta säljaren av aktien för hela utdelningen. Köparen, som ingen utdelning får, blir i stället fri från skatt å utdelning och överhuvud å kapitalavkastning belöpande på tiden intill utdelningen, fastän det kan antagas att hans köpeskillning blir mindre därför att han icke får någon utdelning och att således ett diskontoavdrag skett vid

köpeskillingens bestämmande. Beträffande det fall, då kupong fränsäljes, finns det större möjlighet att följa de för obligationer gällande reglerna, eftersom kupongen kan antagas för säljaren representera i förtid uppkommen kapitalavkastning. Resultatet blir i verkligheten också mycket snarlikt det som skulle framkommit vid tillämpning av bolagsskatteberedningens och mitt äldre förslag, enligt vilket inkomst å kupongen skulle behandlas såsom realisationsvinst. De olikheter som föreligga betingas företrädesvis av att beskattningen ej begränsas med hänsyn till att förvärvet skett genom oneröst fång och ej heller med hänsyn till den tidrymd, under vilken tillgången innehafvs. Med gällande rätt synes det nu ifrågasatta överensstämma bättre än de äldre förslagen.

När det gäller att i lagtext återgiva ovan antydda regler, synes det lämpligt att begränsa dessa till att avse svenska aktier och andelar i svenska ekonomiska föreningar och i utländska bolag. Bestämmelser i dessa avseenden synas ofrånkomliga, eftersom fråga är om ändring. Beträffande obligationer åsyftas däremot ingen ändring i gällande regler, och de ovan ingående behandlade fallen, då kuponger och obligationer skilts från varandra, synas icke äga den praktiska betydelse, att de kräva uttryckliga regler i lagtexten.

Ifråga om författningstextens avfattning synes f. ö. följande böra framhållas.

Enligt det anförda kommer i vissa fall att såsom intäkt av kapital betecknas det belopp som erhålles för en kupong, med avräkning av det vederlag som givits för den. Att så sker kunde måhända synas föga förenligt med regeln, att 'utdelning' skall beskattas. Detta är dock vad som redan nu — utan särskilt stadgande — sker vid försäljning av obligationskupong tillsammans med obligationen. Även i ett annat avseende har f. ö. gällande lagstiftning en anordning som rätt nära överensstämmer med den ifrågasatta, i det att såsom utdelning från ekonomisk förening anses bl. a. vad som vid föreningens upplösning utskiftats till medlem utöver inbetald insats. Den konstruktion, som ifrågasättes, är alltså ej, att enligt 38 § såsom intäkt av kapital skall upptagas hela utdelningen, medan avdragsfrågan regleras i 39 §, utan en föreskrift i 38 § att för den som genom köp, byte eller därmed jämförligt fång förvärvat rätt till utdelning å aktie eller andel varom fråga är, såsom intäkt av kapital skall upptagas det belopp, varmed utdelningen överstigit det utgivna vederlaget. För den som förvärvat rätten till utdelning genom benefikt fång, d. v. s. som ej utgivit något vederlag, kommer enligt huvudregeln, som säger att utdelningen skall beskattas, denna att beskattas oavkortad.

Särskild reglering i detta sammanhang erfordrar frågan i vilken takt utgivet vederlag, varom ovan förmåles, skall avräknas från utdelning, därest denna beräknas utfalla vid mer än ett tillfälle. Det naturliga synes vara, att vederlaget uppdelas på de ifrågakommande utdelningsterminerna, d. v. s. att en fördelning med hänsyn till tiden göres till huvudregel. Stadgandet i ämnet synes dock böra erhålla en mera allmänt hållen formulering, som icke under alla förhållanden rigoröst kräver en rent proportionell uppdelning på tidsperioden, då sådana omständigheter kunna tänkas vara för handen, där en modifikation exempelvis med hänsyn till förutsedda variationer i utdelningen kan synas rimlig. Likaledes synes det med ifrågavarande inkomsts karaktär av kapitalinkomst bäst förenligt, att, om på viss tidsperiod belöpande vederlag ej kunnat utnyttjas från då förfallande utdelning, det överskjutande beloppet må avräknas från därpå närmast förfallande utdelningsbelopp i den mån detta förslår att täcka avdraget. Utan särskilt stadgande läser det vara klart att, om rätten till utdelning i sin helhet överlåtes, den återstående delen av det utgivna vederlaget bör på en gång avräknas, och

likaså, att om det skulle kunna inträffa att överlåtelsen avsåge rätt till utdelning för all framtid, vederlaget ej skulle få till någon del avräknas. Avser överlåtelsen obestämd tid, synes en avräkning under en tioårsperiod kunna anses skälig, därest ej omständigheterna uppenbarligen äro sådana, att en annan fördelning är att föredraga. Det torde böra tilläggas, att de svårigheter som kunna befaras i detta sammanhang icke bero på den här ifrågasatta särskilda anordningen, utan att motsvarande förhållanden skulle i lika mån kräva reglering, om det äldre förslaget, enligt vilket realisationsvinst skulle anses föreligga, vidhöles.

I överensstämmelse med dessa riktlinjer har jag utarbetat ett utkast till lagtext och anvisningar. Det synes, med hänsyn till den omläggning av principiell innebörd som ifrågasättes, lämpligt att över detsamma inhämta kammarrättens yttrande.

Det torde böra tilläggas att, om den nu ifrågasatta tankegången följes, det synes möjligt att upptaga det förslag, som bl. a. av kammarrätten framförts i dess remissyttrande rörande ovannämnda p. m., nämligen att kupongskatten ej göres definitiv om rätten till utdelning å svenska aktier förvärvats genom benefikt fång utan samband med förvärv av aktien.»

I anslutning till dessa synpunkter föreslogs i skatteberedningens nu ifrågasvarande promemoria, att 38 § kommunalskattelagen skulle erhålla följande lydelse:

1 mom. Till intäkt av kapital räknas:

ränta å obligationer och å utlånade eller i bank eller annorstädes insatta medel,

utdelning å svenska aktier och andelar i svenska ekonomiska föreningar samt å andelar i utländska bolag, så ock

intäkt genom överlåtelse av rätt till utdelning å aktie eller andel, som nyss sagts, där ej aktien eller andelen samtidigt överlåtit,

allt såvitt icke intäkten är att hänföra till intäkt av rörelse.

För den som genom köp, byte eller därmed jämförligt avtal förvärvat rätt till utdelning å svensk aktie eller å andel i svensk ekonomisk förening eller i utländskt bolag, skall såsom intäkt upptagas endast det belopp, varmed utdelningen eller, om han i sin tur överlåtit rätten till utdelning, den därvid erhållna valutan överstigit det vid förvärvet utgivna vederlaget för rätten till utdelning.

Såsom utdelning från svensk ekonomisk förening anses jämväl vad som vid föreningens upplösning utskiftats till medlem utöver inbetald insats.

2 mom. Till intäkt — — — bedriven rörelse.

(Se vidare anvisningarna.)

För anvisningarna till 38 § föreslogs följande lydelse:

1. — — —

2. — — —

3. Beträffande avkastning av svenska aktier är huvudregeln att, där ej utdelningen utgör intäkt av rörelse, densamma upptages såsom intäkt av kapital för den som var ägare till kupongen eller eljest hade rätt till utdelningen, när denna blev tillgänglig för lyftning.

I det normala fallet, att ägaren av aktien också haft rätt till utdelningen, skall alltså den som var ägare av aktien, när utdelningen blev tillgänglig för lyftning, upptaga denna såsom intäkt. Om aktien innehafts längre eller kortare tid, är härvid utan betydelse.

Har rätten till utdelning vid något tillfälle tillkommit annan än ägaren av aktien, bliva däremot följande särskilda regler tillämpliga.

Har, då aktie överlåtits, överlåtaren behållit en eller flera av kupongerna eller eljest för längre eller kortare tid förbehållit sig rätten att lyfta utdelningen, och tillkom denna rätt alltjämt överlåtaren då utdelningen blev tillgänglig för lyftning, skall utdelningen oavkortad räknas såsom intäkt för denne.

Har ägare av aktie genom köp, byte eller därmed jämförligt avtal överlåtit rätten till utdelning men behållit aktien, skall den vid överlåtelsen erhållna valutan utgöra intäkt av kapital för överlåtaren. Därest den, som i dylikt fall förvärvat rätten till utdelning, alltjämt innehade denna rätt, när utdelningen blev tillgänglig för lyftning, skall såsom intäkt av kapital för förvärvaren upptagas det belopp, varmed utdelningen överstigit vad han utgivit för rätten till utdelning.

Har rätt till utdelning å aktie av någon, som ej tillika ägt aktien, överlåtit genom köp, byte eller därmed jämförligt avtal, innan utdelningen blivit tillgänglig för lyftning, skall såsom intäkt av kapital för överlåtaren upptagas det belopp, varmed den erhållna valutan överstigit det utgivna vederlaget. För den som i dylikt fall förvärvat rätten till utdelning gäller det samma som i det fall då rätten till utdelning förvärvats från ägaren av aktien.

Har den, som genom arv, gåva eller därmed jämförligt avtal förvärvat rätt till utdelning å aktie utan att också förvärva aktien, innehaft denna rätt när utdelningen blev tillgänglig för lyftning eller genom köp, byte eller därmed jämförligt avtal överlåtit samma rätt, skall såsom intäkt upptagas utdelningens eller den erhållna valutans hela belopp.

Därest i fall, som avses i denna punkt, fråga uppkommer om avdrag för vederlag som utgivits för överlåtelse av rätt till utdelning vid mer än ett utdelningstillfälle, skall vederlaget anses belöpa på de olika utdelningsposterna enligt fördelning å dessa med hänsyn till periodens längd och under iakttagande att, i den mån på viss utdelningspost belöpande vederlag ej kunnat utnyttjas såsom avdrag från denna, det återstående beloppet må avräknas å närmast följande utdelningspost eller utdelningsposter. Avser överlåtelsen rätt till utdelning under obestämd tid, bör, om ej särskilda skäl föranleda till annat, vederlaget avräknas under en period av tio år.

Vad nu sagts rörande avkastning av svensk aktie skall äga motsvarande tillämpning beträffande avkastning av andel i svensk ekonomisk förening eller i utländskt bolag.

4. Från inkomst, som — — — (= nuv. p. 3) — — — anvisningarna till 28 §).

5. Vad som gäller — — — (= nuv. p. 4) — — — första stycket e).

Över den ifrågavarande promemorian har inhämtats yttrande av *kammarrätten*, som uttalar i huvudsak följande:

»De föreslagna ändringarna i omförmälda lagrum äro, enligt vad kammarrätten inhämtat, avsedda att genomföras samtidigt med en förordning om kupongskatt, som till sina huvuddrag skulle överensstämma med det förslag till sådan skatt, varöver kammarrätten den 11 november 1940 avgivit yttrande.

Såsom av den remitterade promemorian framgår förelåg såväl vid avgivandet av sistnämnda förslag som i samband med 1928 års bolagsskatteberednings förslag till kupongskatt jämväl förslag till ändring av 38 § kommunalskattelagen. Dessa ändringsförslag, som till innehållet voro praktiskt taget likalydande, motiverades därmed, att utförligare bestämmelser vore av nöden med den utformning, kupongskatten vid båda tillfällena erhållit, särskilt som stadgandet i sin gällande lydelse kunde lämna rum för olika tolkningar. Mot vad i sådant hänseende föreslagits har kammarrätten tidigare icke haft något att erinra.

Enligt det nu föreliggande förslaget skall inkomst av ifrågavarande slag, bortsett från de fall, då den utgör inkomst av rörelse, alltid anses som inkomst av kapital, medan densamma enligt de tidigare förslagen i vissa fall vore att betrakta som inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet.

Ur teoretisk synpunkt kunna visserligen invändningar riktas mot den nu föreslagna anordningen, men då genom densamma de olägenheter, som enligt vad i promemorian framhållits äro förenade med den tidigare föreslagna lösningen, komma att elimineras, får kammarrätten i sak tillstyrka förslaget.

Det kan emellertid ifrågasättas, om icke större delen av anvisningarna lämpligen bör uteslutas och i stället intagas i motiveringen till förslaget.

Frågan huruvida förslaget till kupongskatt bör underkastas viss omarbetning med hänsyn till nu ifrågavarande ändringsförslag, torde bliva föremål för omprövning.»

Grundläggande för utformningen av kupongskatten måste givetvis vara det vid den ordinarie taxeringen gällande inkomstbegreppet för aktieutdelningar. Det har vid de utredningar som ägt rum beträffande införande av kupongskatt framgått, att nuvarande till sin innebörd oklara regler icke utgöra en tillfredsställande grundval. Denna oklarhet grundar sig därpå att det av olika skäl knappast är möjligt att för aktieutdelningar utforma ett inkomstbegrepp som kan betecknas såsom teoretiskt riktigt. Den i skatteberedningens senare promemoria förebragta utredningen rörande inkomstbegreppet för obligationsräntor, vilken i kammarrättens yttrande ej rönt gensaga och som förefaller mig i huvudsak riktig, torde belysa vissa sidor av detta förhållande. Utredningen torde giva vid handen att redan beträffande sådana räntor svårigheter kunna uppstå att tillämpa ett konsekvent inkomstbegrepp. Beträffande aktieutdelningar tillkommer att deras storlek i regel ej är känd förrän balansräkningen blivit av bolagsstämman fastställd. Ej heller kan vare sig bolagsskatteberedningens förslag eller skatteberedningens nu senast framlagda förslag göra anspråk på att innebära en genomgående riktig utveckling av skattelagstiftningens grundläggande begreppsbestämningar. Att det senare förslaget ur praktisk synpunkt fyller större anspråk än det förra torde däremot framgå av den förebragta utredningen. Kammarrätten har

*Departements-
chefen.*

mot det sakliga innehållet i skatteberedningens senaste förslag ej haft någon anmärkning. Det torde vara lämpligt att följa detta förslags regler.

Däremot har kammarrätten ansett en förkortning av de föreslagna anvisningarna till 38 § kommunalskattelagen önskvärd. Jag har funnit mig böra tillgodose detta önskemål genom att i anvisningarna upptaga endast de praktiskt viktigaste fallen och därjämte de regler som ej kunna direkt härledas ur bestämmelserna i 38 §. Det av skatteberedningen framlagda förslaget till anvisningar torde emellertid riktigt återgiva lagstiftningens syfte. Att så är fallet bestyrkes av kammarrättens uttalande. De delar av anvisningarna enligt skatteberedningens förslag som jag uteslutit torde avse fall, vilka äro praktiskt mindre betydelsefulla och kunna antagas framdeles få än mindre räckvidd med hänsyn till den prohibitiva verkan som kan antagas tillkomma de bestämmelser i förslaget till förordning om kupongskatt, enligt vilka kupongskatt kan komma att utgå vid sidan av vanlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Vad innehållet i förevarande paragraf i övrigt angår må i anledning av kammarrättens uttalande framhållas, att de inledande orden rörande »skyldighet att utgöra inkomst- och förmögenhetsskatt till staten» i form av kupongskatt torde giva uttryck åt principen att ifrågavarande skatt är avsedd att träda i stället för vanlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Att ej denna princip bör ytterligare direkt framhåvas lär följa därav att, trots den principiella inställningen, såsom nyss i visst avseende framhållits kupongskatten kan komma att utgå jämsides med den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten. Detta inträffar i första hand i de fall som uttryckligen angivas i paragrafen, men kan, såvitt angår skatt å förmögenhet, ifrågakomma jämväl på grund av att förmögenhetsberäkningen verkställles med hänsyn till en annan tidpunkt än den då utdelningen blir tillgänglig för lyftning.

Det i vissa yttranden gjorda påpekandet, att enligt 1 § b) i skatteberedningens förslag kupongskatt kan komma att utgå vid sidan av vanlig inkomst- och förmögenhetsskatt även i de fall, då rätten till utdelning tillförsäkrats någon genom donation eller dyl., synes mig böra föranleda sådan ändring att nämnda punkt kommer att avse endast sådana fall då rätten till utdelning förvärvats genom annat fång än arv eller testamente. Vid förvärv av rätt till utdelning genom arv eller testamente synas missbruk av den art, som föranlett förslaget om skattskyldighet till kupongskatt vid sidan av skattskyldighet till ordinarie inkomstskatt, knappast behöva befaras. Föreskriften synes ej böra retroaktivt tillämpas å förvärv som ägt rum före offentliggörandet av proposition i ämnet. En övergångsbestämmelse med sådant syfte torde böra meddelas.

Den i ett par yttranden och särskilt av bank- och fondinspektionen framställda anmärkningen mot stadgandet att kupongskatten skall bliva definitiv och utgå jämte vanlig inkomst- och förmögenhetsskatt, där bulvanförhållande är för handen, ger mig anledning uttala följande. Stadgandet i fråga får uppenbarligen icke uppfattas som om förbjudna bulvanförhållanden legaliserades. För att förekomma en sådan missuppfattning synes bulvan-

förhållandet kunna beskrivas så att vederbörande »uppträder såsom» bulvan för annan. Mot stadgandet i övrigt kunna helt visst resas invändningar. Ett stadgande med angivet syfte synes emellertid ofrånkomligt för att förhindra möjliga missbruk. Sådana torde kunna befaras även där den verkliga ägaren av aktien icke är ett i utlandet domicilierat rättssubjekt. En godtagbar lösning synes emellertid vara den att såsom villkor för stadgandets tillämpning uppställas att bulvanförhållandet är i strid med ett enligt lag gällande förbud eller det avser att bereda obehörig förmån vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller kommunal inkomstskatt. I samband härmed synes i 16 § böra vidtagas viss ändring, till vilken jag återkommer. Det är ej osannolikt att stadgandet kommer att i sin mån motverka tillkomsten av bulvanförhållanden och att sålunda dess direkta tillämpningsområde skall bliva relativt inskränkt. En sådan verkan måste givetvis betecknas såsom önskvärd.

Den ifrågavarande bestämmelsen om skattskyldighet vid vissa bulvanförhållanden synes vara av den särskilda karaktär att dess formella likställighet med de övriga i paragrafen angivna fallen, vilken i viss mån understruktits genom litterabeteckningen, icke synes lämplig. Detta fall synes därför böra upptagas i ett särskilt stycke och litterabeteckningen samtidigt bortfalla.

Vidare anser jag mig böra framhålla, att där flera personer under samäganderätt inneha vissa aktier eller gemensamt äga rätt till viss utdelning, frågan om skattskyldigheten givetvis bör bedömas med hänsyn till varje persons särskilda förhållanden, så att exempelvis beträffande sådana personer, som bo i utlandet, skattskyldighet till kupongskatt för deras andelar anses föreligga.

Den föreslagna avfattningen av statsskatteförordningen torde böra föranleda att från skattskyldighet enligt 1 § kupongskatteförordningen undantagas de fall, där utomlands uppbyren utdelning är hänförlig till inkomst av rörelse som här bedrivits.

Slutligen bör påpekas att uttagande av kupongskatt givetvis även kan förekomma, där förtäckt aktieutdelning är för handen, låt vara att i sådant fall skatteavdrag ej lär ske vid beloppets utbetalande utan det i 11 § stadgade förfarandet får tillämpas.

2 §.

Enligt *skatteberedningens* promemoria skulle kupongskatten utgå med 15 procent av utdelningen.

I motiven yttras:

»Enligt bolagsskatteberedningens förslag skulle kupongskatt utgå med 5 procent. Med den starka höjning som numera skett av alla skattesatser är uppenbarligen en högre kupongskatt påkallad. Skattesatsen har i utkastet föreslagits till 15 procent, vilket synes vara den lägsta skattesats som i nuvarande läge rimligen kan ifrågasättas. Det bör märkas, att med bortseende från ortsavdrag o. dyl. — vilka ej förekomma för i utlandet bosatta personer — skattesatsen för de statliga inkomstskatterna sammanlagt i de lägsta skikten för enskilda personer för närvarande uppgår till 11.75 procent, vartill kommer förmögenhetsskatten, och att motsvarande siffra för utländska juri-

diska personer utgör 30 procent, varav dock endast en mindre del kan beräknas inflyta. Skattesatsen för enskilda och juridiska personer måste givetvis vara enhetlig. Även en skattesats av 20 procent — som vid tillämpningen blir lättare att handha än den föreslagna — synes kunna diskuteras. Emellertid bör iakttagas den förpliktelse som Sverige iklätt sig genom s. k. dubbelbeskattningsavtal med Amerikas Förenta Stater att i förhållande till amerikanska medborgare och amerikanska juridiska personer begränsa skatten vid källan till 10 procent. För dessa fall torde alltså en särskild undantagsbestämmelse — vilken kan införas i av Kungl. Maj:t utfärdad administrativ författning — bliva erforderlig.»

I vissa yttranden, särskilt dem som avgivits av *Sveriges industriförbund* och *kommerskollegium*, förordas en skattesats av 20 procent.

Departement-
chefen.

I nuvarande läge och med den skärpning av skattesatserna som vidtagits synes mig lägre skattesats än 20 procent ej böra ifrågakomma. Å andra sidan vill jag ej för närvarande föreslå högre procentsats.

3 §.

I 3 § angivas de särskilda organen för ärenden rörande kupongskatt.

Enligt *skatteberedningens* promemoria skall för handläggning av ärenden rörande kupongskatt finnas ett särskilt under överståthållarämbetet lydande organ, benämnt statens kupongskattekontor. Vidare skall för meddelande av beslut i ärenden rörande kupongskatt finnas en av Kungl. Maj:t utsedd nämnd bestående av tre ledamöter med suppleanter för envar av dem. Av nämndens ledamöter skall en vara förordnad till ordförande och en att vid förfall för ordföranden inträda i hans ställe.

I skatteberedningens motiv anföres följande:

»Det synes lämpligt att kupongskatteärendena såvitt möjligt centraliseras, eftersom fråga är praktiskt taget uteslutande om personer bosatta i utlandet samt utländska juridiska personer. Handläggandet av frågor om kupongskatten synes därför — — — böra åläggas en avdelning under överståthållarämbetet, benämnd statens kupongskattekontor. Till detta skulle alla uppgifter rörande utdelningar insändas direkt från bolagen. Kontoret skulle också verkställa kontroll över att kupongskatt av bolagen erlades med rätt belopp. De insända kupongerna torde för sådant ändamål böra summeras. Kontrollarbetet härutinnan bör givetvis ske maskinellt. Enligt vad som inhämtats lär denna uppgift med fördel kunna utföras av postverket. Stadgande i sådant avseende lär dock ej vara erforderligt, då frågan torde kunna ordnas under hand.

Däremot torde det knappast vara lämpligt att överståthållarämbetet såsom sådant eller Stockholms stads prövningsnämnd i uppkommande ärenden rörande kupongskatt, som påkalla beslut, meddelar sådant. I stället torde denna uppgift lämpligen kunna läggas å en särskild av Kungl. Maj:t utsedd nämnd. Antalet ledamöter i denna synes kunna begränsas till tre. I verkligheten kan denna nämnd komma att arbeta ungefär som en delegation av prövningsnämnden. Ärenden som skola avgöras inom nämnden böra uppenbarligen förberedas inom kupongskattekontoret.

Att vissa uppgifter alltjämt böra tillkomma organen i länen framgår av det följande. Den centrala organisationen bör ej inkräkta på de lokala organens befogenheter, när dessa i och för sig framstå såsom naturliga.»

Länsstyrelsen i Örebro län anför:

»Länsstyrelsen vill — — — ifrågasätta nödvändigheten av att, på sätt som föreslagits, tillskapa ett särskilt organ, den s. k. kupongskattenämnden, för handhavandet av vissa med kupongskatten sammanhängande frågor. Det lär icke vara uteslutet att de ärenden, som enligt förslaget skulle handläggas av kupongskattenämnden, överlätes åt något redan fungerande organ, exempelvis den för riket gemensamma taxeringsnämnden, vars uppgift redan nu är att handlägga ärenden, som nära höra samman med de nu ifrågavarande.»

Kammarrätten yttrar rörande denna paragraf:

»Nödvändigheten av en särskild nämnd torde kunna ifrågasättas. De uppgifter, som enligt utkastet tilldelats densamma, torde utan olägenhet kunna fullgöras av kupongskattekontoret, därest detta erhåller en för ett överståthållarämbetets särskilda organ lämpad organisation.»

Avsikten med kammarrättens förslag att beslut i kupongskatteärenden skulle fattas av kupongskattekontoret lär vara att åstadkomma största möjliga förenkling. Därest detta förslag genomfördes, komme emellertid att erfordras väsentligt mera kvalificerad arbetskraft vid kontoret än som erfordras om en nämnd tillsättes för besluts fattande. Då kostnaden för nämnden torde bliva obetydlig, kan det antagas, att den i promemorian föreslagna organisationen snarast blir billigare än ett förverkligande av kammarrättens förslag. Då anordningen med en nämnd otvivelaktigt bättre överensstämmer med taxeringsorganisationen i övrigt, finner jag en sådan anordning vara att föredraga. Det av länsstyrelsen i Örebro län framförda förslaget att den ifrågavarande uppgiften anförtros åt något redan fungerande organ, exempelvis den för riket gemensamma taxeringsnämnden, anser jag mig ej kunna förorda, då medlemmarna i en för riket gemensam nämnd lämpligen böra förordnas av Kungl. Maj:t. Möjligen kan det visa sig lämpligt att Kungl. Maj:t till medlemmar i nämnden förordnar vissa medlemmar av den gemensamma taxeringsnämnden eller av prövningsnämnden i Stockholm.

*Departements-
chefen.*

I redaktionellt hänseende synes ifrågavarande paragraf böra jämkas. Enligt skatteberedningens förslag behandlas kupongskattekontoret före nämnden. Emellertid synes lämpligt att den beslutande instansen, nämnden, behandlas först. Vidare torde benämningen å det beredande och handläggande organet lämpligen böra förkortas till »kupongskattekontoret».

Från t. f. skattedirektören hos överståthållarämbetet ha under hand erhållits vissa kalkyler angående den påräkneliga kostnaden för ifrågavarande arbetsuppgifter. Denna kalkyl slutar å dels en engångskostnad för anskaffning av möbler, maskiner, uppläggning av register m. m. å inemot 30,000 kronor, dels en årlig kostnad å omkring 50,000 kronor, däri inbegripet även hyreskostnad, ersättning till postverket för kontrollsummering av utdelningsuppgifter m. m. Det må ankomma på senare prövning i vad mån dessa kostnader kunna reduceras eller motsvarande besparingar göras hos andra organ, som genom den nya anordningen få sina arbetsuppgifter minskade. Kostnaden synes böra belasta det ordinarie taxeringsanslaget.

4 §.

Enligt den inom *skatteberedningen* utarbetade promemorian skall 4 § ha följande lydelse:

»Vid avfattande av uppgift rörande aktieutdelning enligt 42 § 3 mom. taxeringsförrordningen skall uppgiftslämnaren på heder och samvete besvara av Kungl. Maj:t fastställda, å uppgiftsformuläret upptagna frågor till ledning för bedömande, huruvida den utdelningsberättigade är skyldig utgöra kupongskatt. Kan ej uppgiftslämnaren besvara frågorna så, att av svaren uppenbarligen framgår att den utdelningsberättigade icke är skyldig utgöra kupongskatt för utdelningen, skall den på utdelningen belöpande kupongskatten vid utdelningens utbetalande innehållas, och skall i dylikt fall svaret avfattas å särskild blankett med vidhäftad del, vilken av den som utbetalar utdelningen avskiljes och tillställs uppgiftslämnaren med anteckning att kupongskatt innehållits.»

I motiven anföres:

»Under 'Allmänna synpunkter' har uttalats, att den som uppbär aktieutdelning borde å den uppgift han därvid har att avlämna enligt taxeringsförrordningen med ja eller nej besvara en eller flera enkelt avfattade frågor. Svaren borde givetvis helst innefatta ett klarläggande av samtliga de förhållanden som äro avgörande för om vederbörande är skattskyldig för utdelningen vid den ordinarie beskattningen eller ej. Om denna synpunkt skulle fullt tillgodoses, måste emellertid frågorna göras tämligen komplicerade. Detta bör undvikas. Tydlighet i frågornas avfattning är nödvändig. Följden härav måste emellertid bli, att i vissa fall kupongskatteavdrag torde komma att underlåtas där sådant bort göras, medan i andra fall tvärtom skatt kommer att innehållas, där sådan ej bort innehållas. Frågan eller frågorna böra så avfattas att hellre det senare alternativet inträffar än det förra. Det torde vara enklare att i efterhand åstadkomma rättelse där skatt onödigt innehållits än i det motsatta fallet. Har skatt innehållits, där sådan ej bör utgå, kan nämligen aktieägarens eget initiativ väntas göra sig gällande. Den orätt, som begås genom att stadga en något för vid plikt att innehålla kupongskatt, torde i regel vara obetydlig — det avdragna beloppet kan ju tillgodogöras såsom förskott å den ordinarie skatten eller blir restituerat. Dessutom är att märka, att oklara fall i allmänhet kunna väntas uppkomma endast vid flyttningar till och från riket. Utom i ett eller annat undantagsfall är det utan vidare klart, om vederbörande anses bosatt i Sverige eller utomlands eller, där fråga är om juridisk person, om denna är svensk eller utländsk.

I de förslag till uppgiftsblanketter som biläggas denna p. m. upptagas tvänne frågor. Om en av dem besvaras med nej, skall kupongskatt innehållas. I detta avseende äro emellertid givetvis olika lösningar möjliga. För det fall att kupongskatt innehålls bör särskild blankett användas. Denna synes böra så utföras, att den omedelbart på ett markant sätt skiljer sig från den normala. Den synes sålunda böra erhålla annan färg än den vanliga. Dessutom synes till denna blankett böra fogas en perforerad del å vilken den utdelningsberättigade kan erhålla kvitto å den avdragna kupongskatten. I de fall där fråga blir om restitution, är det angeläget för den som uppburit utdelningen att kunna på ett enkelt och påtagligt sätt påvisa, att han fått vidkännas avdrag för kupongskatt.»

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län yttrar:

»Beträffande sättet för skattens uttagande vill emellertid länsstyrelsen göra en erinran. Enligt förslaget skulle skatten avdragas vid utdelningens utbetalande, varvid särskilt kvitto skulle lämnas av vederbörande utbetalningsfunktionär, i regel kanske tjänsteman å bankkontor. Enligt länsstyrelsens förmenande innebär detta ej fullt betryggande garanti för skattebeloppets behöriga redovisande till statsverket. Om särskild kontroll å de utlämnade kvittona ej föranstaltas, torde en utbetalare, som innehållit ett skattebelopp, kunna i fingerat namn utskryva ny deklarationsuppgift, upptagande hela utdelningsbeloppet såsom icke kupongskattepliktigt samt sedan obehörigt för egen del tillgodogöra sig skattebeloppet. Då som ovan antytts, en upptäckt — om den överhuvudtaget kommer att ske — i varje fall ej kan beräknas förrän tidigast efter ett år, föreligger här ett olämpligt riskmoment. Det synes emellertid även onödigt, då det på ett fullt betryggande sätt bör kunna undanröjas genom sådan anordning att kupongskatten uttages genom användande av dubbla beläggningsstämplar eller, om så anses bättre, av fondstämplar.

Det erkännande om innehållen kupongskatt, som enligt förslaget skall av utbetalaren lämnas till den utbetalningsberättigade, torde därvid böra förses med ena delen av de dubbla stämplarna till belopp, motsvarande kupongskatten. Den andra delen av stämpeln åsättes utdelningsuppgiften, som redovisas till kupongskattekontoret. I praktiken kommer väl sådan stämpelbeläggning icke ifråga vid andra eller flera tillfällen än att anordningen kan verkställas utan svårigheter. Den kan även komma till användning vid utbetalningar, som gottgöras för i utlandet betald utdelning. Sådan betalning bör givetvis icke ske genom utländskt ombud utan innehållning för kupongskatt, vilken sedan hit kontant redovisas till uppdragsgivaren och förbytes i stämplarna på sätt ovan sagts. Genom den sålunda tänkta anordningen skulle bestyret med kontant redovisning av kupongskatt såsom ordinärt förfarande uteslutas. Men även för de fall då kupongskatt avfordras vederbörande enligt 11 § i förslaget till förordning kan samma förfarande komma till användning.»

Länsstyrelsen i Örebro län anför i sitt yttrande:

»Av den mängd tvister, som förekommit rörande bosättningsförhållandena, lär man få draga den slutsatsen att i många fall tvekan skall uppstå, om den som lyfter utdelning är bosatt här eller i utlandet och sålunda om kupongskatt skall innehållas eller icke. Att ovissheten skall vara än större, då utdelning lyftes i utlandet, är så uppenbart att länsstyrelsen ifrågasätter, om icke för dylikt fall kupongskatt alltid bör innehållas men rätt till restitution medgivas om obehörigt innehållande skett.»

Vidare har i vissa yttranden berörts frågan om avfattningen av formulären. Till denna fråga skall jag sedermera återkomma.

Det av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län framlagda förslaget om kupongskattens uttagande genom användande av dubbla beläggningsstämplar synes innebära vissa fördelar. Å andra sidan skulle det också medföra olägenheter, då det gällande systemet med legitimerade stämpelförsäljare ej är lämpat för detta fall. Dessutom skulle anordningen brista därutinnan att i huvudfallet, d. v. s. då utdelningen utbetalas i utlandet, stämpels åsättande skulle kunna ske först i efterhand hos det svenska bolaget. Då bankerna torde ha

*Departements-
chefen.*

möjlighet att utöva en i stort sett tillfredsställande inre kontroll, anser jag mig ej böra frångå skatteberedningens förslag i angivna avseende.

Då det givetvis är önskvärt att de fall, där kupongskatt avdrages men skatten sedermera skall restitueras, såvitt möjligt begränsas, synes det lämpligt att skapa förutsättningar för särskilda överenskommelser mellan kupongskattekontoret och sådana institutioner som representera ett större antal skattskyldiga. I sådant syfte ha bestämmelser meddelats i ett nytt andra stycke i 4 §.

Den av länsstyrelsen i Örebro län framförda anmärkningen synes mig befogad, och jag föreslår på den grund att, om utdelning lyftes i utlandet, kupongskatt alltid skall innehållas. Det är möjligt att en sådan ändring kan medföra någon ökning av antalet restitutionsfall. Men å andra sidan måste fördelen av att för de svenska bolagens bankförbindelser utomlands ifrågakommer en enhetlig metod med användning av endast en blankett anses påtaglig. Det torde för undvikande av missförstånd böra framhållas, att även i det fall då en i utlandet vistande person eller en utländsk bank insänder uppgifter till bolaget i Sverige eller svensk bank för likvidens översändande till utlandet, utbetalningen skall anses ha skett i utlandet.

5 §.

Enligt *skatteberedningens* promemoria har 5 § följande lydelse:

»Det åligger styrelse för aktiebolag, som beslutat utdelning, att så snart denna utbetalts, dock sist å trettionde dagen efter den då utdelningen blivit tillgänglig för lyftning, till kupongskattekontoret dels avlämna bestyrkt avskrift av beslut om utdelning jämte till bolaget då inkomna uppgifter som i 4 § sägs, dels ock inbetala kupongskatt som hänför sig till sådana inkomna uppgifter vid vilkas avgivande dylik skatt skolat innehållas.

Senast tre månader efter den dag då utdelningen blivit tillgänglig för lyftning skall styrelsen till kupongskattekontoret avlämna uppgifter enligt 4 §, vilka inkommit till bolaget sedan uppgifter första gången avlämnades, samt inbetala kupongskatt för dels den utdelning som belöper på de nu avlämnade uppgifter vid vilkas avgivande dylik skatt skolat innehållas, dels den utdelning för vilken behöriga uppgifter enligt 4 § ännu ej redovisats. Såsom behörig anses ej uppgift som är uppenbarligen felaktig.

Inbetalar icke styrelsen kupongskatt inom föreskriven tid, skall bolaget till statsverket gälda ränta å det felande beloppet efter nio för hundra om året från den dag det senast bort betalas tills betalning sker.

Har viss dag icke bestämts, då utdelning skall anses tillgänglig för lyftning, eller skall utdelning tillgodoföras den utdelningsberättigade annorledes än genom utbetalning av utdelat belopp, anses utdelningen hava blivit tillgänglig för lyftning dagen efter den då beslut fattats om utdelningen.»

I skatteberedningens motiv anföres:

»Så snart ett aktiebolag beslutat utdelning och denna blivit tillgänglig för lyftning, kommer den vanligen att utbetalas inom kort tidrymd. För de allra flesta bolag torde det därför ej vålla några olägenheter att inom den när-

maste tiden efter det utdelningen förfallit till betalning fullständigt redovisa utdelningsuppgifter och kupongskatt. Då bolagen torde böra förpliktas att inbetala kupongskatt även för sådana utdelningar som ej lyftats, torde de dock böra få till sitt förfogande en ej alltför knapp tid för verkställande av utbetalningar innan obligatorisk fullständig redovisning begäres. Därför finnes dock ej anledning avstå från de fördelar som det i olika avseenden erbjuder att erhålla redovisning så snart som möjligt av vad som då utan olägenhet kan redovisas. Det ifrågasättes därför att redovisningsförfarandet normalt uppdelas i två etapper. Vad den första etappen angår bör observeras, att den ej bör inträffa så tidigt att inga utbetalningar av utdelningar hunnit ske. Det ifrågasättes därför att den första redovisningen skall ske så snart utdelningen utbetalts men sist å trettionde dagen efter den då utdelningen blivit tillgänglig för lyftning. Då bör avlämnas bestyrkt avskrift av beslutet om utdelningen jämte då inkomna uppgifter, och bör tillika erläggas kupongskatt som hänför sig till sådana uppgifter vid vilkas avgivande kupongskatt innehållits eller skolat innehållas. Senast tre månader efter den dag, då utdelningen blivit tillgänglig för lyftning, bör bolagets styrelse lämna en mera definitiv redovisning av kupongskatten. Då bör följaktligen styrelsen avlämna uppgifter vilka ej insänts redan första gången, och bör därjämte erläggas kupongskatt för utdelning belöpande på sådan utdelning för vilken behöriga uppgifter ännu ej redovisats. Uppenbarligen oriktiga uppgifter, t. ex. sådana där den framställda frågan 2 besvarats jakande av utländska bolag eller notoriskt i utlandet bosatta personer, böra härvid betraktas såsom obehöriga och likställas med obefintliga uppgifter. Bolaget blir på detta sätt ansvarigt för att i så att säga notoriska fall kupongskatt vederbörligen innehålles. Utan en sådan ansvarighet skulle missbruk kunna befaras. Inbetalar styrelsen icke inom föreskriven tid kupongskatten, bör bolaget till statsverket erlægga ränta efter så hög räntefot att ett uppskov för bolaget möter verkliga olägenheter. Från denna utgångspunkt föreslås en räntefot av 9 procent om året, d. v. s. $\frac{3}{4}$ procent i månaden.

En specialbestämmelse erfordras för det fall att viss dag ej bestämts då utdelning skall anses tillgänglig för lyftning eller då utdelning skall tillgodoföras den utdelningsberättigade annorledes än genom utbetalning av utdelat belopp. Det föreslås att utdelning i dylikt fall skall anses hava blivit tillgänglig för lyftning dagen efter den då beslut fattats om utdelningen.

Det torde böra erinras att det nu ifrågasatta förfarandet såvitt det avser inlämnande av uppgifterna till taxeringsmyndigheterna avviker från det som för närvarande gäller enligt 42 § 4 mom. taxeringsförfordningen. Enligt detta stadgande skola nämligen uppgifterna av den som mottagit desamma senast den 15 februari nästföljande år vederbörligen sorterade överlämnas till länsstyrelse eller respektive taxeringsnämnders ordförande eller vissa andra myndigheter. Detta förfarande bör beträffande nu ifrågavarande uppgifter sättas ur kraft och ersättas med den ovan angivna anordningen. I 42 § 4 mom. taxeringsförfordningen synes beträffande nu ifrågavarande uppgifter allenast böra införas ett stadgande att med dem skall förfaras på sätt stadgas i förordningen om kupongskatt. Bestämmelserna i 3 mom. av nämnda paragraf i taxeringsförfordningen om skyldighet för den som uppburit utdelning att avlämna uppgift synas däremot ej böra rubbas. De avse ett led i det ordinarie taxeringsförfarandet. I taxeringsförfordningen bibehållas också de bestämmelser som avse påföljd för underlåtenhet av den utdelningsberättigade att avlämna uppgifter m. m. De föreskrifter åter som avse påföljd för bolag som underlåter att fullgöra sin skyldighet i avseende å uppgifternas inlämnande till kupongskattekontoret m. m., införas i förordningen om kupongskatt. Härav föranledas vissa ändringar dels i 42 § 4 mom. dels i

142 § taxeringsförordningen. Den uppgiftsblankett, som enligt nuvarande bestämmelser avser dels utdelningar å svenska aktier, dels vissa andra utdelningar, bör komma att avse endast andra utdelningar.

Såsom redan sagts förefinnes en olikhet mellan taxeringsförordningens nuvarande bestämmelser och föreskrifterna i utkastet till förordning om kupongskatt däri att utdelningsuppgifterna som det nu är vidarebefordras av *den som mottagit dessa* men enligt utkastet skola av *bolugets styrelse* tillställas myndigheterna. Det förutsättes sålunda, att uppgifterna skola i första hand från den som mottagit desamma översändas till vederbörande bolag. Någon föreskrift härutinnan i taxerings- eller kupongskatteförordningen torde emellertid ej vara erforderlig, då fråga är om en rent privat överenskommelse mellan bolaget och den som har dess uppdrag att betala utdelningarna.

Det bör givetvis ankomma på kupongskattekontoret att sedermera vidarebefordra de inkomna uppgifterna till respektive taxeringsmyndigheter. Stadgande i sådant avseende är intaget i 10 §.»

Länsstyrelsen i Malmöhus län anför:

»Rörande skyldigheten för aktiebolags styrelse att avgiva redovisning för innehållen kupongskatt skulle länsstyrelsen vilja föreslå att den i förslaget upptagna första redovisningen bortfölle. De skattskyldiga äro redan nu ganska hårt betungade med avlämnande av uppgifter till det allmänna och i varje fall ifråga om de större bolagen kan nu ifrågavarande redovisning bli besvärande nog.»

Sveriges industriförbund och *Svenska bankföreningen* yttra:

»Enligt förslaget åligger det aktiebolag att inom vissa, tämligen snävt begränsade frister — en månad resp. tre månader efter det utdelningen blev tillgänglig för lyftning — redovisa innehållen kupongskatt till statsverket, varjämte bolaget vid det senare redovisningstillfället har att inbetala kupongskatt på sådan utdelning, om vilken bolaget ännu icke vet, huruvida kupongskatt därå skall erläggas. Dessa bestämmelser böra ytterligare övervägas. Det kan tänkas vara praktiskt att här göra en skillnad mellan mindre och större bolag och att för de sistnämnda medgiva längre tidsfrist. Helst bör undvikas att föreskriva redovisning i två etapper; utmätas terminen till lämplig längd, bör redovisning vid ett tillfälle vara att föredraga.»

Statskontoret ifrågasätter lämpligheten av att avkräva bolag kupongskatt för till utdelning avsett belopp, innan detta lyfts av den utdelningsberättigade.

Även *kammarrätten* anser att de föreslagna två redovisningsperioderna utan olägenhet kunna utbytas mot en, svarande mot den ifrågasatta tidrymden för andra inbetalningen.

*Departements-
chefen.*

Uppenbarligen bör inlevererandet av kupongskattemedel icke uppskjutas längre än som är nödvändigt. Trettiodagarsfristen torde kunna förväntas för det stora flertalet bolag bli tillräcklig att fullständigt redovisa utdelningarna. De allra flesta bolag ha nämligen endast några få aktieägare. Kupongskattekontorets möjligheter att påbörja kontrollarbetet böra ej heller uppskjutas mera än nödigt. Å andra sidan måste man givetvis räkna med att vissa bolag, även om de kunna avlämna större delen av redovisningen inom trettiodagarstiden, likväl måste fullgöra en ej obetydlig efterredovisning, vilken skäligen synes kunna äga rum inom fyra i stället för av skatteberedning-

en föreslagna tre månader. Formellt får den senare redovisningen karaktär av huvudredovisning. I realiteten torde dock i de allra flesta fall den första redovisningen få sådan egenskap. Ett utbytande av båda redovisningarna mot en enda inom en tre- eller fyramånadersfrist skulle sålunda innebära ett mycket avsevärt avsteg från den i och för sig naturliga tankegången, att redovisningen bör ske så snart som möjligt. En uppdelning av bolagen i två kategorier i anslutning till Sveriges industriförbunds och svenska bankföreningens tankegång skulle lätt verka godtycklig. Däremot synes möjlighet böra beredas till anpassning efter särskilda förhållanden genom att medgiva rätt för bolag, som med hänsyn till redovisningens omfattning eller dylikt finnes ha verkligt behov av anstånd, att erhålla sådant efter hänvändelse till kupongskattekontoret.

Med anledning av statskontorets tvekan rörande lämpligheten att uttaga kupongskatt för till utdelning avsatt belopp, som icke lyfts, vill jag framhålla att ifrågavarande belopp obestriddligen icke tillkomma bolaget. Just tack vare det förhållandet att ett aktiebolag för hela sin utdelning måste redovisa antingen utdelningsuppgifter eller kupongskatt kan det antagas att kontrollen å aktieutdelningar erhåller åsyftad effektivitet.

Enligt 5 § sista stycket av skatteberedningens förslag till förordning om kupongskatt skall, om ej viss dag bestämts, då utdelning skall anses tillgänglig för lyftning, detta anses vara fallet dagen efter den då beslut fattats om utdelningen. Härutinnan föreslår jag den ändringen att utdelningen skall anses tillgänglig för lyftning omedelbart efter fattande av beslut om utdelning. Anknytning vinnes härigenom till skuldebrevslagets bestämmelser. Då dessa otvivelaktigt äro grundläggande för tolkningen av motsvarande bestämmelser i 38 § kommunalskattelagen, och överensstämmelse mellan dessa och reglerna om kupongskatt bör föreligga, synes mig denna ändring påkallad.

6 §.

Enligt *skatteberedningens* promemoria har 6 § följande lydelse:

»Inkomma uppgifter som avses i 4 § till aktiebolag efter det bolaget inbetalt kupongskatt enligt 5 § andra stycket, skola de senast inom trettio dagar efter utgången av det kalenderår då de inkommit av bolagets styrelse överlämnas till kupongskattekontoret, och äger bolaget efter därom gjord framställning hos kontoret erhålla restitution av den kupongskatt som belöper på utdelning enligt uppgifter, vid vilkas avgivande kupongskatt ej skolat innehållas.

Fråga om restitution skall i tveksamma fall prövas av kupongskattenämnden.»

I motiven anföres:

»I de fall där styrelse för aktiebolag till kupongskattekontoret insänt kupongskatt för aktier å vilka utdelning ännu ej blivit lyftad men å vilka lyftning sedermera sker, bör bolaget ha möjlighet att erhålla restitution av den inbetalda skatten. Ansökan om restitution synes böra ske senast inom trettio dagar efter utgången av det kalenderår då uppgifterna inkommit till bolaget. Ränta å restituerat belopp synes i detta fall knappast böra utgå, efter-

som denna skulle tillfalla bolaget och ej de ifrågavarande aktiernas ägare och bolaget i alla händelser gör räntevinst genom uppskovet med utdelningen till aktieägarna.

Uppkommer tvekan, huruvida restitution bör ske eller ej, läser frågan böra prövas av kupongskattenämnden.»

Bank- och fondinspektionen har i sitt yttrande framhållit, att i ifrågavarande paragraf, där förfarandet vid sökandet av restitution för på förhand uttagen kupongskatt från vederbörande bolags sida behandlas, tidsbestämmelserna icke synas klart överensstämma med motiven.

Departementis-
chefen.

Mot skatteberedningens förslag till lydelse av 6 § läser kunna anmärkas, att det ej framgår när framställning om restitution skall göras. Det synes mig ej nödvändigt att såsom villkor för återbetalning — vilket uttryck i förevarande sammanhang synes vara att föredraga framför »restitution» — kräva uttrycklig framställning. Återbetalning bör i regel framstå såsom en självklar åtgärd i de i paragrafen avsedda fallen, då kupongskatt uttagits därför att utdelningsuppgifter ej kunnat i rätt tid redovisas.

7 §.

I *skatteberedningens* promemoria föreslås, att 7 § skall ha följande avfattning:

»Skall utdelning utgå i annat än penningar i svenskt mynt, och åligger det bolaget att enligt 5 § inbetala kupongskatt, skall styrelsen, senast när inbetalningen fullgöres, till kupongskattekontoret inlämna en av styrelsen till riktigheten bestyrkt uppgift om de utdelade tillgångarnas värde när utdelningen blev tillgänglig för lyftning. Har kupongskattekontoret anledning antaga att värdet är för lågt uppgivet, skall kontoret hos länsstyrelsen i det län där bolagets styrelse har sitt säte, anmärka förhållandet och tillika förete den utredning som står kontoret till buds till ledning för beräkning av kupongskatten i händelse av ändrad värdering. Länsstyrelsen har att besluta i anledning av anmärkningen och företaga värdering av de utdelade tillgångarna. Godkännes anmärkningen, skall länsstyrelsen ofördröjligen meddela kupongskattekontoret och bolagets styrelse underrättelse härom med föreläggande för styrelsen att inom viss utsatt tid till kupongskattekontoret inbetala felande kupongskatt. Fördröjes inbetalningen utöver den utsatta tiden, skall dröjsmålsränta enligt den i 5 § tredje stycket angivna grunden erläggas.

Har, då beslut meddelas om inbetalning av ytterligare kupongskatt, utdelning utbetalats utan att tillräckligt belopp till kupongskatten innehållits, är bolaget pliktigt förskjuta erforderligt skattebelopp med rätt att hos utdelningens mottagare söka skattebeloppet åter.»

Motiveringen lyder som följer:

»Man läser ej kunna undgå att i förordningen upptaga ett stadgande för det fall då utdelningen utgått i annat än penningar i svenskt mynt. Fallet läser visserligen vara ovanligt, men reglerande föreskrifter torde vara erforderliga om sådant fall undantagsvis föreligger. Föreskrifternas innehåll sy-

nes kunna utformas i huvudsaklig anslutning till bolagsskatteberedningens förslag. Viss olikhet betingas dock därav att inbetalningen av kupongskatt skall göras till kupongskattekontoret och ej såsom enligt bolagsskatteberedningens förslag till länsstyrelsen. Värderingsfråga som i sammanhanget kan uppkomma läser dock även enligt det föreliggande förslaget böra avgöras av vederbörande länsstyrelse. I likhet med bolagsskatteberedningen synes man kunna anse att länsstyrelsen är skickad att avgöra sådana värderingsfrågor i de sällsynta fall där sådana uppkomma. Att överlåta värderingen åt kupongskattenämnden vore tänkbart, men det kan måhända dock anses lämpligare att anförtro uppgiften åt en lokal myndighet, vilken äger omedelbar tillgång till deklaraionsmaterial m. m. och dessutom lättare kan komma i nära förbindelse med bolaget. Det bör här också beaktas, att värderingen läser få betydelse även för den ordinarie inkomsttaxeringen.»

Beträffande 7 § har intet uttalande gjorts i de inkomna yttrandena, och jag förordar att paragrafen godkännes med ett par smärre formella justeringar. *Departements-
chefen.*

8 §.

8 § har i *skatteberedningens* promemoria följande lydelse:

»Kupongskattekontoret skall tillse, att aktiebolags styrelse fullgör skyldighet som åligger den enligt 5, 6 och 7 §§. Vid kontrollen skall länsstyrelsen i det län där styrelsen för bolaget har sitt säte medverka i den mån omständigheterna därtill föranleda.

Till rättande av försummelse att fullgöra skyldighet, som enligt 5, 6 eller 7 § åligger styrelse för aktiebolag, äger länsstyrelsen i det län där bolagets styrelse har sitt säte, efter anmälan av kupongskattekontoret eller eljest, förelägga styrelsen lämpligt vite. Angående sådant vite skola stadgandena i 55 § 3 mom. samt 144 § 2 och 3 mom. taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.

Efterkommes icke föreläggande att inbetala kupongskatt och dröjsmålsränta, äge länsstyrelsen förordna om dess uttagande hos bolaget i den ordning, som om indrivning av kronoutskylder finnes stadgad; och åligger det bolaget att för indrivningen erlægga avgift, beräknad i förhållande till den oguldna kupongskattens och räntans belopp, efter vad om kronoutskylder är stadgat.»

I skatteberedningens motiv anföres beträffande denna paragraf följande:

»Kontrollen å att bolagens styrelser fullgöra sina skyldigheter i avseende å kupongskattens inbetalning och utdelningsuppgifternas insändande bör, såsom redan anförts, läggas å kupongskattekontoret. Huru denna kontroll lämpligen bör anordnas torde det få ankomma på denna myndighet att själv avgöra. I betydande utsträckning synes kontrollen kunna verkställas med ledning av uppgifter hos patent- och registreringsverket. Det ligger emellertid i sakens natur att, därest det visar sig att vederbörande länsstyrelser i detta avseende kunna medverka, en sådan medverkan också bör äga rum. Stadgande i sådant avseende synes önskvärt.

Såsom tvångsmedel för åvägabringande av rättelse vid försummelse av aktiebolagsstyrelse att fullgöra sina skyldigheter i nu angivna avseenden läser vitesföreläggande ligga närmast till hands. Enligt gällande taxerings-

förordning kan sådant givas för att utfå felande taxeringsuppgifter. Det torde ej böra tillkomma kupongskattekontoret att meddela vitesföreläggande. Denna uppgift synes såsom vanligt böra anförtros åt vederbörande länsstyrelse. I flertalet fall kommer emellertid initiativet att få ligga hos kupongskattekontoret, som konstaterar försummelsen.

Det torde här också ånyo böra erinras om att den ränta som föreslagits vid försummelse att inbetala kupongskatt tilltagits så högt att den bör kunna bidra till skyldighetens fullgörande i rätt ordning.»

Riksräkenskapsverket anför i sitt utlåtande:

»Vad beträffar frågan om indrivningsavgiften vill riksräkenskapsverket emellertid ifrågasätta det lämpliga i att denna beräknas i förhållande till summan av det oguldna skattebeloppet och å detta belöpande ränta. Praktiska skäl torde tala för att indrivningsavgift beräknas endast å det oguldna skattebeloppet. Vidare bör enligt riksräkenskapsverkets mening övervägas, om icke indrivningsförrättares rätt till indrivningsavgift av nu ifrågavarande slag bör begränsas till högst 100 kronor och överskjutande belopp tillfalla kronan.»

Kammarrätten har ifrågasatt att ett stadgande tillägges av innebörd att anförda besvär icke hindra uttagande av skatt.

*Departementis-
chefen.*

Riksräkenskapsverkets och kammarrättens påpekanden ha iakttagits vid avfattningen av 8 §.

9 §.

I *skatteberedningens* promemoria föreslås att 9 § skall ha följande lydelse:

»1 mom. När aktiebolag till kupongskattekontoret insänder uppgifter enligt 5 eller 6 §, skola dessa vara så ordnade som i 37 § 1 mom. tredje stycket taxeringsförordningen sägs.

2 mom. Aktiebolag är skyldigt att, efter anmaning från landskamreraren i det län där bolagets styrelse har sitt säte för kontroll å kupongskatten tillhandahålla kupongskattekontoret eller av landskamreraren utsedd person sina handelsböcker med därtill hörande handlingar.

Underlåter bolags styrelse att efterkomma anmaning härutinnan, skall 39 § 6 mom. taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.»

I motiven anföres:

»Enligt sakens natur bör aktiebolag vara skyldigt att, efter anmaning av landskamreraren i det län där bolaget hör hemma, för kontroll å kupongskatten tillhandahålla kupongskattekontoret eller av landskamreraren utsedd person sina handelsböcker med därtill hörande handlingar. Det har ej ansetts lämpligt att låta kupongskattekontoret få befogenhet att självt besluta bokföringsgranskning i de olika länen.»

Någon erinran mot denna paragraf har ej framställts i de avgivna yttrandena.

*Departements-
chefen.*

I 1 mom. av 9 § torde lämpligen böra införas en ordningsföreskrift av det innehåll, att de utdelningsuppgifter, vid vilkas avlämnande kupongskatt innehållits, skola vid insändandet till kupongskattekontoret vara avskilda

från övriga uppgifter, samt att sammanlagda beloppet av den utdelning dessa uppgifter avse skall särskilt angivas.

Dessutom föreslår jag införande av ett nytt moment, däri stadgas att inleverans av kupongskatt skall ske genom insättning å kupongskattekontorets postgirokonto.

10 §.

10 § har i *skatteberedningens* promemoria följande lydelse:

»Senast den 15 februari varje år skola de till kupongskattekontoret inkomna uppgifter rörande aktieutdelningar som avse det årets taxering tillräknas vederbörande länsstyrelser för tillgodogörande vid taxering enligt taxeringsförordningen.»

Skatteberedningen har ej till 10 § fogat några andra motiv än dem som anförts under 5 §.

I denna paragraf, vars innehåll ej föränlett erinran i något yttrande, *Departements-*
chefen. ifrågasätter jag endast en formell justering.

11 §.

Enligt *skatteberedningens* promemoria har 11 § följande lydelse:

»Åligger skyldighet att utgöra kupongskatt någon i fall, där för sådan skatt avsett belopp ej vid utdelningens utbetalande innehållits, skall kupongskatt påföras honom av kupongskattenämnden. I avseende härå skall iakttagas följande.

Hava till taxeringsnämnd inkommit uppgifter som i 4 § avses beträffande utdelningsberättigade, som ej äro i taxeringsdistriktet skattskyldiga till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för i uppgifterna avsedda utdelningar och som ej, enligt vad som är för nämnden känt, äro frikallade från skattskyldighet jämlikt 7 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, skall taxeringsnämndens ordförande, senast när årets självdeklarationer till länsstyrelsen överlämnas, i särskilt konvolut överlämna uppgifterna med angivande av sådana för ordföranden kända förhållanden, som kunna tjäna till ledning vid bedömande huruvida de utdelningsberättigade äro skyldiga utgöra kupongskatt. Sådana uppgifter som ej finnas böra föranleda ytterligare åtgärder enligt taxeringsförordningen skola av länsstyrelsen tillställas kupongskattekontoret tillika med ordförandens i taxeringsnämnden utredning i den mån den avser dessa uppgifter, kompletterad med upplysningar rörande för länsstyrelsen kända förhållanden.

Kupongskattekontoret skall i särskild längd uppföra de fysiska och juridiska personer, för vilka uppgifter sålunda till kontoret inkommit rörande utdelning som utbetalts utan att belopp avsett för kupongskatt innehållits, men vilka kunna antagas böra utgöra kupongskatt för utdelningen. Utdrag av längden skall i rekommenderat brev tillställas envar som uppförts i längden, med föreläggande att inom sextio dagar efter delfäendet antingen till kontoret inbetala beloppet eller ock dit inkomma med av utredning

styrkt invändning mot skattepåföringen, om denna förmenas vara obehörig. Försummas vad sålunda förelagts, är rätt till vidare invändningar förfallen. Har yrkande som nyss sagts blivit framställt, skall kupongskattenämnden skyndsamt meddela beslut i anledning av invändningen. Beslutet skall delgivas den som framställt yrkandet och antecknas i längden. Har yrkandet avslagits, skall den skattskyldige föreläggas viss tid att inbetala skatten. Kupongskatt, som ej erlagts i den ordning varom här stadgats, skall omedelbart indrivras i den ordning som om kronoutskylder är stadgad. Skatten skall, därest den till vilken utgått föreläggande om inbetalning av skatt ej låtit sig avhöra, uppföras å restlängd senast två månader efter det brev med föreläggande blivit avsänt.

Kan den, som sålunda fått kupongskatt sig påförd i fall då kupongskatt enligt 1 § ej skolat av honom utgöras, visa att föreläggande som nyss sagts utan hans eget förvållande ej kommit honom till handa, äger han att inom natt och år efter det skatten avfordrats honom hos kupongskattenämnden påkalla skattepåföringens undanröjande. Bifalles framställningen, skall skatten genom kupongskattekontorets försorg restitueras. Å kupongskatt, som i dylikt fall restitueras, utgår ränta enligt procentsats som fastställes av Kungl. Maj:t.»

I skatteberedningens motiv till ifrågavarande paragraf anföres följande:

»Såsom redan framhållits torde skyldigheten att vid avlämnande av uppgifter beträffande aktieutdelningar besvara viss fråga eller vissa frågor böra så anordnas att uteblivandet av kupongskatteavdrag, där sådant bör göras, kan förutsättas bliva ovanligt. Man kan dock ej undgå att räkna med att sådant fall kan uppkomma, exempelvis på grund av missförstånd rörande frågornas avfattning eller kanske på grund av oärlighet. För dylikt fall bör en anordning finnas, genom vilken kupongskatt i efterhand kan påföras vederbörande. Vid de ordinarie taxeringarna till statskatt, där utdelningsuppgifterna äro tillgängliga, konstateras i vad mån uppgiftslämnarna äro skattskyldiga eller skattefria. Föreligger skattefrihet på grund av bestämmelsen om frihet från s. k. kedjebeskattning, kan det givetvis ej ifrågakomma att påföra kupongskatt. Uppgifter rörande utdelningar i sådana fall inläggas därför i deklaramaterialet. De därefter överblivna uppgifterna böra, sedan taxeringsarbetet avslutats, av taxeringsnämndens ordförande översändas till länsstyrelsen. Stundom böra måhända vissa av uppgifterna av länsstyrelsen befordras till annan taxeringsmyndighet för verkställande av taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Men övriga uppgifter böra genom länsstyrelsen tillställas kupongskattekontoret tillika med ordförandens i taxeringsnämnden utredning i vad den avser dessa uppgifter, kompletterad med upplysningar rörande för länsstyrelsen kända förhållanden.

Kupongskattekontoret bör nu i särskild längd uppföra de fysiska och juridiska personer, för vilka uppgifter sålunda till kontoret inkommit rörande utdelningar som utbetalts utan att belopp avsedda för kupongskatt innehållits, men vilka kunna antagas böra utgöra kupongskatt för utdelningen. Utdrag av längden bör i rekommenderat brev tillställas envar där uppförd med föreläggande att inom viss tid inbetala det påförda beloppet eller också inkomma med invändning mot skattepåföringen, därest denna förmenas vara obehörig. Beslut i anledning av sådan invändning bör meddelas av kupongskattenämnden. Erkännes påföringens riktighet av den i längden uppförde eller godkännes inkommen invändning av nämnden, är frågan därmed i regel

avgjord. Lika med erkännande bör försummelse att efterkomma föreläggandet betraktas. Man måste emellertid också räkna med den möjligheten att föreläggandet aldrig kommit vederbörande tillhanda. I sådant fall bör en extraordinär besvärsmått föreligga. Vederbörande bör emellertid för att komma i åtnjutande av sådan kunna visa, att han aldrig mottagit föreläggandet och att han ej själv är vållande till att han ej fått det. Har han exempelvis underlåtit att utlösa ett till honom anlänt rekommenderat brev med föreläggande, bör extraordinär besvärsmått ej tillkomma honom. Därest den, som i längd varom nu är fråga uppförts för kupongskatt, ej anträffas med föreläggande och ej heller sedermera anträffas med skattekrav, är givetvis intet vidare att åtgöra. Dylika fall förbliva oreglerade. Det ifrågasatta systemet täcker således ej hundraprocentigt alla tänkbara fall, även om det kan antagas bliva i det närmaste fullständigt.

Beträffande indrivning av skatten ifråga synas de för kronoutskylder i allmänhet gällande bestämmelserna böra tillämpas. Då det emellertid ej alltid kan konstateras när försummelse att efterkomma föreläggande föreligger, torde ett stadgande vara behöfligt rörande den tidpunkt då vederbörande skall uppföras i restlängd. Vid restitution av kupongskatt i fall varom nu är fråga synes ränta böra utgå enligt procentsats som fastställes av Kungl. Maj:t. Den som erhåller restitution i sådant fall har nämligen gjort en ränteförlust genom att han fått erlägga kupongskatt, där sådan ej bort utgå.»

Riksräkenskapsverket anför:

»Enligt 11 § tredje stycket förslaget till förordning om kupongskatt skall den som uppförts i särskild längd tillställas brev med föreläggande att inom sextio dagar efter delfäendet vidtaga viss åtgärd. I samma stycke talas om att kupongskatt under viss förutsättning omedelbart skall indrivas i den ordning som om kronoutskylder är stadgad. Härefter talas om att skatten skall, därest den till vilken utgått föreläggande om inbetalning av skatt ej låtit sig avhöra, uppföras å restlängd senast två månader efter det brev med föreläggande blivit avsänt. En omarbetning av förslaget i berörda delar är önskvärd för vinnande av en enhetlig terminologi. Bestämmelserna om restitution i sista stycket nämnda paragraf torde vidare böra flyttas till 12 §, som ju behandlar restitution av kupongskatt.»

Kammarrätten har framhållit att, under det i 11 och 12 §§ meddelats bestämmelser om restitution av kupongskatt för det fall att kupongskatt utgått, ehuru så ej bort ske, korrektiv icke meddelats för det fall att någon blivit i vanlig ordning taxerad till inkomst- och förmögenhetsskatt för utdelning, för vilken jämlikt 11 § kupongskatt finnes skola utgå.

De föreskrifter, mot vilka riksräkenskapsverket framställt anmärkning, ha omarbetats, därvid också vissa förenklingar skett. I enlighet med ämbetsverkets förslag har det stycke, som avser restitution, överflyttats till 12 §.

Vad angår kammarrättens anmärkning att korrektiv saknas för det fall att någon, som bör betala kupongskatt, obehörigen taxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt vill jag erinra om bestämmelsen i 123 § 2 mom. taxeringsförordningen om extraordinär besvärsmått för den som taxerats till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för inkomst eller förmögenhetstillgång av sådant slag, för vilket han ej är skattskyldig. Det torde vara tydligt att med »statlig inkomst- och förmögenhetsskatt» i detta samman-

*Departements-
chefen.*

hang avses sådan skatt som omförmäles i 1 § taxeringsförordningen, och att däri sålunda ej inbegripes kupongskatt. Någon bestämmelse om särskild besvärsmätt utöver den sålunda meddelade synes knappast erforderlig.

12 §.

Skatteberedningen föreslår för 12 § denna lydelse:

»Har vid utbetalande av utdelning för kupongskatt avsett belopp innehållits i fall, då sådan skatt ej skall enligt 1 § utgöras, äger den som uppburit utdelningen hos kupongskattenämnden erhålla restitution av det innehållna beloppet. Därest den restitutionsberättigade det begär, skall restitution efter kupongskattekontorets förmedling ske genom avräkning å kronoutskylder, som han har att erlägga.

Ansökan om restitution av kupongskatt som nu sagts skall senast under kalenderåret efter det då utdelningen uppburits, dock senast under tredje kalenderåret efter det då utdelningen blivit tillgänglig för lyftning, ingivas hos länsstyrelsen i det län, där den utdelningsberättigade har sin hemortskommun. Vid ansökningen skall sökanden foga den honom tillställda delen av utdelningsuppgiften, varå antecknats att för kupongskatt avsett belopp innehållits, eller annan utredning till ådagaläggande att sådant innehållande skett, så ock utredning till styrkande av att kupongskatt ej skall enligt 1 § utgöras. Länsstyrelsen befordrar ansökningen till kupongskattekontoret med det yttrande vartill förhållandena föranleda. Kupongskattenämnden är ej pliktig meddela beslut i anledning av ansökan, förrän fråga om skattskyldighet för utdelningen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt hunnit av beskattningsnämnderna prövas.»

I skatteberedningens motiv till 12 § anföres:

»Såsom redan i ett par sammanhang framhållits måste man också räkna med det fall att för kupongskatt avsatt belopp innehållits, där sådan skatt ej skall rätteligen utgöras. Den utdelningsberättigade bör då erhålla rätt till restitution. Sådan restitution bör beslutas av kupongskattenämnden. Restitutionen bör kunna komma den skattskyldige till godo såsom förskott å blivande kronoutskylder, om han så önskar. Ett avräkningsförfarande kan visserligen tänkas medföra vissa administrativa svårigheter men bör dock kunna anordnas genom kupongskattekontorets förmedling. Det kunde måhända ifrågasättas att göra en dylik avräkning obligatorisk. Genomförandet av en sådan anordning skulle emellertid otvivelaktigt medföra mera svårartade komplikationer, bl. a. på den grund att restitutionen sker efter beslut av kupongskattenämnden, medan kronoutskylderna erläggas i de olika länen. Givet är att, därest den som försummat erlägga sina kronoutskylder erhåller rätt till restitution av kupongskatt, dennas belopp omedelbart kan utmätas för utskylderna. Några föreskrifter härutinnan torde ej vara erforderliga. Ansökan om sådan restitution synes likväl ej böra få ske inem obegränsad tid. Tillräckligt utrymme synes emellertid beredas vederbörande, därest rätt till restitution kan ske senast under kalenderåret efter det då utdelningen uppburits, med den ytterligare begränsning att restitution aldrig medges om ansökningen inkommer senare än under tredje kalenderåret efter det då utdelningen blivit tillgänglig för lyftning. Uppmärksammas bör i detta sammanhang att, där utdelningen utbetalas mot kupong, denna enligt skuldebrevslagen ej vidare

är gällande, där den ej inlösts inom tre år från förfallodagen. Ansökningen synes böra ingivas hos länsstyrelsen i det län, där den utdelningsberättigade har sin hemortskommun. Anledningen till restitutionen är ju den att vederbörande är skattskyldig till vanlig statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller på grund av bestämmelsen i 7 § statskatteförordningen befriad från dylik skattskyldighet. Sådant förhållande konstateras i det län, där statskatt-taxeringen äger rum. Länsstyrelsen bör, sedan utredning verkställt, befordra ansökningen till kupongskattekontoret. Beslut bör emellertid meddelas av kupongskattenämnden. Givet är att sådant beslut i regel ej bör fattas förrän frågan om skattskyldighet för utdelningen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt hunnit av beskattningsnämnderna prövas.»

Statskontoret yttrar beträffande 12 §:

»Enligt förslaget skall restitution i fall, då kupongskattebelopp innehållits där sådan skatt ej skall rätteligen utgivas, kunna gottskrivas vederbörande såsom förskott å blivande kronoutskylder, om han så önskar. Hur ett sådant tillgodoräknande skulle genomföras i praktiken, har icke närmare angivits. Statskontoret vill emellertid framhålla, att de praktiska svårigheterna torde bliva betydande, och ifrågasätter, huruvida tillräckliga skäl föreligga för medgivande av dylik avräkning.»

Det kan, såsom statskontoret uttalar, antagas att en rätt för de skattskyldiga att tillgodoräkna sig erlagd kupongskatt genom avräkning å icke förfallna kronoutskylder kommer att föranleda vissa administrativa olägenheter. Från de skattskyldigas synpunkt kommer emellertid en sådan avräkningsrätt sannolikt att te sig som naturlig och tämligen självklar, varför jag anser att sådan rätt ej bör förvägras dem.

*Departements-
chefen.*

Vid behandlingen av 11 § har jag berört frågan om överflyttande till 12 § av vissa enligt skatteberedningens förslag i 11 § upptagna bestämmelser. Härav synes böra följa en uppdelning av 12 § i två moment.

I övrigt har paragrafen underkastats viss jämkning.

13 §.

Skatteberedningen föreslår följande lydelse av 13 §:

»Kupongskattekontoret äger, om skäl därtill äro, anmana den som uppburit utdelning utan att för kupongskatt avsett belopp innehållits att inkomma med en på heder och samvete avgiven försäkran att han ej varit sådan bulvan för annan som i 1 § första stycket c) avses.

Hörsammias ej sådan anmaning inom förelagd tid, skall den som uppburit utdelningen av kupongskattenämnden påföras kupongskatt för denna, såvida han ej förebringa nöjaktig utredning till bestyrkande att bulvanförhållande ej förelegat.»

I motiven anföres:

»Under 1 § har berörts det fall att den utdelningsberättigade varit bulvan för annan, i det att han huvudsakligen för dennes räkning innehaft aktie, å vilken utdelning belöpt. I 13 § regleras behandlingen av ett dylikt fall. Förslaget härutinnan innefattar en anslutning i allt väsentligt till bolagsskatteberedningens förslag.»

Departements-
chefen.

Förevarande paragraf synes vara så betydelsefull för genomförandet av skattskyldigheten i de s. k. bulvanfallen, att jag finner mig böra godtaga densamma. Meddelande av föreläggande enligt ifrågavarande bestämmelser synes emellertid vara av den vikt att fråga därom bör ankomma ej på kupongskattekontoret utan på skattedirektören hos överståthållarämbetet. Paragrafen synes böra kompletteras med föreskrift om skattebetalningen i det fall paragrafen avser.

14 och 15 §§.

14 § lyder enligt *skatteberedningens* förslag:

»Kupongskattenämnden är beslutför, om två ledamöter äro tillstädes och ense om beslutet. Rörande beslut inom nämnden skall 112 § taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.»

Enligt skatteberedningens förslag har 15 § följande lydelse:

»1 mom. Över beslut av kupongskattenämnd må besvär anföras av den som påförts kupongskatt, såvitt honom rör, eller, där fråga är om rätt till restitution enligt 6 §, vederbörande aktiebolag,

så ock av skattedirektören i Stockholm.

Besvärerna skola, skriftligen avfattade, ingivas till kupongskattekontoret före klockan tolv å sextionde dagen efter den då klaganden erhållit del av beslutet. Rörande besvär som nu sagts skola föreskrifterna i 144 § 3 mom. första stycket taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.

2 mom. Över beslut av länsstyrelse enligt denna förordning må besvär anföras av

vederbörande bolag

så ock av skattedirektören i Stockholm,

samt, där fråga är om beslut enligt 7 §, av den som påförts kupongskatt, såvitt honom rör.

I fråga om besvär över länsstyrelsens beslut enligt denna förordning skall 144 § 3 mom. taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.

3 mom. Rörande besvär över kammarrättens utslag enligt denna förordning skall 127 § första stycket taxeringsförordningen hava motsvarande tillämpning.»

Såsom gemensam motivering för båda paragraferna yttrar skatteberedningen:

»Dessa paragrafer handla om när kupongskattenämnden är beslutför samt om besvär över nämndens och länsstyrelsens beslut i kupongskatteärenden. Härutinnan synas förebilder kunna hämtas i taxeringsförordningen, i den mån ej dennas föreskrifter kunna direkt erhålla motsvarande tillämpning.»

Bank- och fondinspektionen anser, att det i 15 § 1 mom. bör angivas att besvär över kupongskattenämndens förslag skola anföras hos kammarrätten.

Departements-
chefen.

Vad bank- och fondinspektionen anfört synes böra iakttagas.

Framhållas må, att i de fall då kupongskattekontoret enligt förordningen äger meddela beslut, klagorätt icke är medgiven.

16 §.

16 §, som innehåller straffbestämmelser, har i *skatteberedningens* promemoria följande lydelse:

»Rörande ansvar för underlåtenhet av styrelse för aktiebolag att fullgöra skyldighet enligt 5, 6 eller 7 § eller 9 § 1 mom. skall 142 § taxeringsförordningen hava motsvarande tillämpning.

Varder den som enligt 4 § avgivit uppgift om aktieutdelning övertygad att hava mot bättre vetande oriktigt besvarat de där framställda frågorna eller varder den som erhållit anmaning enligt 13 § första stycket övertygad att hava mot bättre vetande avgivit oriktig försäkran, böte, om den oriktiga uppgiften eller den oriktiga försäkran lett till utebliven beskattning, högst fem gånger den undandragna kupongskatten, och i annat fall högst fem gånger den kupongskatt, som skulle hava undandragits, i händelse den oriktiga uppgiften eller den oriktiga försäkran skulle lett till utebliven beskattning, i vartdera fallet dock minst 100 kronor.

Förseelse som nu sagts åtalas vid den allmänna underrätt, där åtal enligt 143 § taxeringsförordningen skall anhängiggöras. Den är föremål för allmänt åtal. Böter, som ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till deras gäldande, skola de förvandlas efter allmän strafflag.»

Förslaget i denna punkt motiveras på följande sätt:

»Jämväl ansvarsföreskrifterna anknyta till taxeringsförordningens motsvarande bestämmelser. Det torde böra märkas, att första stycket av 16 § innehåller ett utbrytande ur taxeringsförordningens 142 § av den ansvarsföreskrift som gäller därest någon underlåtit att till vederbörande myndighet insända taxeringsuppgifter. Den här intagna bestämmelsen har dock ett något vidare innehåll, därför att underlåtenheten kan avse även andra förhållanden än insändande av taxeringsuppgifter.

Det må ock framhållas, att enligt nuvarande bestämmelse i taxeringsförordningen straffet träffar den som mottager utdelningen, medan straffpåföljden enligt nu ifrågavarande författningsrum avser styrelse för aktiebolag.»

I yttrandena beröres ej denna paragraf.

I detta sammanhang bör erinras, att numera föreligger ett till lagrådet remitterat förslag till särskild skattestrafflag, avsedd att ersätta bland annat vissa av taxeringsförordningens straffbestämmelser. Vid övervägande av strafföreskrifterna för förseelser mot kupongskatteförordningen bör emellertid observeras, att uppgiftsskyldigheten för aktieutdelningar är anknuten till dessas lyftande, och att hinder i allmänhet ej föreligger att de lyftas av kupongernas innehavare oavsett vederbörandes rättsliga behörighet, medan de uppgifter, till vilka skattestrafflagen enligt förslaget anknyter och hänför straffbarheten, äro sådana som avgivits av den skattskyldige själv eller laglig ställföreträdare för denne. Denna olikhet är av den sakliga betydelse, att för meddelande av oriktiga uppgifter enligt förordningen om kupongskatt skattestrafflagens normerade böter — vilka uppenbarligen närmast motiveras

*Departements-
chefen.*

med hänsyn till skattskyldig som själv avger oriktig uppgift — utgöra en mindre lämplig straffform. Jag föreslår därför att såsom straffpåföljd för oriktig uppgift varom här är fråga stadgas dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Beträffande formuleringen i övrigt synes det vara lämpligt att så nära som möjligt följa förslaget till skattestrafflag. I skatteberedningens förslag synes emellertid också böra göras den ändringen att straffbarheten avser även annat vilseledande meddelande än oriktigt svar på de framställda frågorna. Allmänna strafflagens delaktighetsregler torde i förevarande fall bliva tillämpliga i samma omfattning som beträffande skattestrafflagen.

I motiven till 1 § har jag framfört de skäl som föranlett mig att godkänna förslaget, att kupongskatten i vissa s. k. bulvanfall skall utgå såsom en definitiv skatt vid sidan av ordinarie inkomst- och förmögenhetsskatt till staten. Det synes mig emellertid erforderligt att på det sätt modifiera skatteberedningens förslag till ansvarsbestämmelser i detta hänseende, att den straffpåföljd som knytes till oriktig bulvanförsäkran enligt 13 § ej kommer att träffa samtidigt med motsvarande påföljd enligt bulvanlagen. Bestämmelse av sådan innebörd har därför införts i 16 §.

Att förseelse enligt ifrågavarande författningsrum faller under allmänt åtal torde vara klart även utan uttrycklig föreskrift. För att bötesförvandling skall äga rum erfordras ej heller någon särskild bestämmelse. Den i skatteberedningens förslag upptagna forumregeln har i visst avseende kompletterats.

I samband med förslaget till skattestrafflag har utarbetats förslag till ändring i vissa delar av taxeringsförordningen, innebärande bland annat att straffet enligt 142 § taxeringsförordningen — till vilken hänvisning sker i första stycket av 16 § — höjes från 25 kronors böter till högst 300 kronors böter.

17 §.

Denna paragraf innehåller enligt *skatteberedningens* promemoria sedvanlig föreskrift om rätt för Kungl. Maj:t att fastställa formulär till blanketter m. m. I yttrandena har ej paragrafen föranlett något särskilt uttalande och den föranleder ej heller från min sida någon anmärkning.

Ikraftträdandet.

Det är givetvis önskvärt att ifrågavarande lagstiftning träder i kraft så snart som möjligt. Hinder synes ej föreligga att tillämpa den å alla utdelningar som bliva tillgängliga för lyftning efter viss dag, t. ex. den 28 februari 1943. Det kan antagas vara endast ett fåtal av de bolag, från vilka utdelningar gå till utlandet, som hålla sina bolagsstämmor under år 1943 så tidigt att utdelningarna kunna utbetalas före den 1 mars.

Förslagen till formulär.

Vid skatteberedningens promemoria voro fogade utkast till sådana utdelningsuppgifter som avses i 4 § förslaget till förordning om kupongskatt. Det

framhölls i vissa yttranden, att dessa krävde överarbetning. Sådan överarbetning har nu skett i samråd med representanter för vissa banker m. fl. Vid statsrådsprotokollet torde såsom bilagor få fogas de överarbetade formulären. Det av formulären, som är avsett för användning när kupongskatt skall avdragas, torde böra översättas till engelska, franska och tyska för att kunna tillställas sådana banker m. fl. i utlandet, som inlösa svenska aktiekuponger.

Övriga författningsändringar.

I *skatteberedningens* promemoria föreslås vissa ändringar i dels kommunalskattelagen, dels förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, dels taxeringsförordningen. För dessa ändringar meddelas i promemorian ingen motivering utöver den som förekommer i samband med olika paragrafer i kupongskatteförordningen. Den mest betydelsefulla av dessa ändringar, avseende inkomstbegreppet i fråga om aktieutdelningar, har behandlats i samband med 1 § förordningen om kupongskatt. I de avgivna yttrandena ha, bortsett från nämnda spörsmål, framställts endast vissa formella anmärkningar, som böra föranleda redaktionella ändringar.

Föredraganden hemställer, att förenämnda förslag till
dels förordning om kupongskatt,
dels lag om ändrad lydelse av 38 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) jämte anvisningar,
dels förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt,
dels förordning om ändrad lydelse av 42 § 4 mom. och 142 § taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379)
måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställda förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Birger Öhman.

Bilaga.

FÖRSLAG
TILL
FORMULÄR

Uppgiften skall vid utdelningens lyftande avlämnas av den, som uppstår utdelningen, till den som verkställer utbetalningen. Den senare skall tillse att så sker.

Innan denna blankett ifylles, genomläs noga frågorna nedtill å denna sida. Av svaren framgår, om denna eller blankett enligt formulär nr 18 b skall användas.

Formulär nr 18 a
avseende utdelning å aktier utan
avdrag för kupongskatt.

Uppgift om utdelning å svenska aktier

jämlikt 42 § 3 mom. taxeringsförfordningen
utan avdrag för kupongskatt.

(med tydlig stil den utdelningsberättigades fullständiga namn samt titel eller yrke)

boende

(bostadsadress)

i

} kommun
köping
stad

} län (för landskommun)

} församling (för stad med flera församlingar)

stat (då bostaden är utom Sverige)

har denna dag uppburit år 19 till betalning förfallen utdelning å st. aktier i

med kr

(aktiebolagets namn)

Nedanstående frågor måste ovillkorligen besvaras!

Denna blankett skall användas *endast* om båda frågorna besvaras med *ja*.

Befinnes, att någon av frågorna bör besvaras med *nej*, skall blankett enligt formulär 18 b användas.

Om utdelningen lyftes i utlandet, skall formulär 18 b *alltid* användas.

Svar:

Fråga 1. Var den utdelningsberättigade ägare av aktien/aktierna, när utdelningen först blev tillgänglig för lyftning?

Obs! Därest undertecknaren av uppgiften ej vet vem som var ägare av aktien/aktierna, när utdelningen först blev tillgänglig för lyftning, eller eljest är oviss om hur frågan skall besvaras, skall den besvaras med *nej*.

Fråga 2. Har den utdelningsberättigade varit stadigvarande bosatt i Sverige, när utdelningen först blev tillgänglig för lyftning, och oavbrutet därefter? . .

Obs! I fråga om juridiska personer iakttages:

är den utdelningsberättigade svensk juridisk person (d. v. s. bolag, förening, stiftelse, sterbhus e. d.), besvaras frågan med *ja*;

är den utdelningsberättigade utländsk juridisk person, besvaras frågan med *nej*.

Detta formulär får ej frångås beträffande format, färg eller innehåll. Å baksidan må dock införas specifikation av olika aktievalörer m. m.

Sanningenligheten av samtliga å denna blankett av mig lämnade uppgifter intygas på heder och samvete.

..... den / 19.....

Uppgiften undertecknas av den utdelningsberättigade eller av ombud, som för hans räkning lyfter beloppet.

Namn:

Bostadsadr.: { Ifylles endast
då uppgiften
undertecknas
av ombud.

Tel.

Att ifyllas av den som utbetalar utdelningen.

Att något förhållande, stridande mot de lämnade uppgifterna, icke är vid utbetalningen känt, intygas:

.....
(Utbetalarens namn och adress. För banker o. d. kontorsstämpel)

Uppgiften skall vid utdelningens lyftande jämta genomslagskopia avlämnas av den, som uppbär utdelningen, till den som verkställer utbetalningen. Den senare skall tillse att så sker.

Innan denna blankett ifylles, genomläs noga frågorna på sidan 2.
Av svaren framgår, om denna eller blankett enligt formulär nr 18 a skall användas.

Formulär nr 18 b
avseende utdelning å aktier med
avdrag för kupongskatt.

Uppgift om utdelning å svenska aktier

jämlikt 42 § 3 mom. taxeringsförordningen
med avdrag för kupongskatt.

(med tydlig stil den utdelningsberättigades fullständiga namn samt titel eller yrke)

boende

(bostadsadress)

i

{ kommun
köping
stad

{ län (för landskommun)

församling (för stad med flera församlingar)

stat (då bostaden är utom Sverige)

har denna dag uppburit år 19 till betalning förfallen utdelning å st. aktier i

med kr. _____

(aktiebolagets namn)

Sanningenligheten av samtliga å såväl fram- som baksidan av denna blankett av mig lämnade uppgifter intygas på heder och samvete.

den / 19

Uppgiften undertecknas av den utdelningsberättigade eller av ombud, som för hans räkning lyfter beloppet.

Namn: _____

Bostadsadr.: _____

{ Ifylles endast
då uppgiften
undertecknas
av ombud.

Tel. _____

Att ifyllas av den som utbetalar utdelningen.

(Lyftes utdelningen i utlandet, skall denna del ifyllas av det utländska ombudet.)

Att något förhållande, stridande mot de lämnade uppgifterna, icke är vid utbetalningen känt, intygas:

Utdelning kr. _____

Avgår 20 % kupongskatt _____

Utbetalt kr. _____

(Utbetalarens namn och adress. För banker o. d. kontorsstämpel)

Detta formulär får ej frångås beträffande format, färg eller innehåll. Å baksidan må dock införas specifikation av olika aktievalörer m. m.

Vänd!

Tryckes å blått papper.

Nedanstående frågor måste ovillkorligen besvaras!

Denna blankett skall användas,

a) *då utdelningen lyftes i Sverige: endast* om någon av frågorna besvaras med *nej*;

b) *då utdelningen lyftes i utlandet: i varje fall, oberoende* av hur frågorna besvaras.

I alla andra fall skall blankett enligt formulär nr 18 a användas.

Svar:

Fråga 1. Var den utdelningsberättigade ägare av aktien/aktierna, när utdelningen först blev tillgänglig för lyftning?

Därest frågan besvaras nekande, anges här fullständigt namn, titel och adress för den som ägde aktien/aktierna, när utdelningen först blev tillgänglig för lyftning:

.....

Obs! Därest undertecknaren av uppgiften ej vet vem som var ägare av aktien/aktierna, när utdelningen först blev tillgänglig för lyftning, eller eljest är oviss om hur frågan skall besvaras, skall den besvaras med *nej*.

Fråga 2. Har den som var ägare av aktien, när utdelningen först blev tillgänglig för lyftning, varit stadigvarande bosatt i Sverige vid nämnda tidpunkt och oavbrutet därefter?

Obs! I fråga om juridiska personer iakttages: därest den som var ägare av aktien/aktierna, när utdelningen först blev tillgänglig för lyftning, var svensk juridisk person (d. v. s. bolag, förening, stiftelse, sterbhus e. d.), besvaras frågan med *ja*;
var nämnde ägare utländsk juridisk person, besvaras frågan med *nej*.

Frånskiljes och återställs till den som uppbär utdelningen.

Erkännande rörande innehållen kupongskatt å aktieutdelning.

(med tydlig stil den utdelningsberättigades fullständiga namn samt titel eller yrke)

boende i
(bostadsadress)
} kommun
} köping
} stad
} län (för landskommun)
} församling (för stad med flera församlingar)
..... stat (då bostaden är utom Sverige)

har denna dag uppburit år 19..... till betalning förfallen utdelning å st. aktier i
..... med kr.
(aktiebolagets namn)

Sanningsenligheten av samtliga å denna blankett av mig lämnade uppgifter intygas på heder och samvete.
..... den / 19.....

Uppgiften undertecknas av den utdelningsberättigade eller av ombud, som för hans räkning lyfter beloppet.

Namn:
Bostadsadr.: { Ifylles endast
 { då uppgiften
 { undertecknas
 { av ombud.

Tel.

Att ifyllas av den som vid utbetalningen innehåller kupongskatt.

Att å ovanstående aktier kupongskatt innehållits med vidstående belopp intygas:

Utdelning kr.

Avgår 20 % kupongskatt . . >

Utbetalt kr.

(Utbetalarens namn och adress. För banker o. d. kontorsstämpel)

Därest den skattskyldige har för avsikt att begära restitution av kupongskatt, böra här angivas numren å de aktiebrev utdelningen avser:

Utdrag av förordningen om kupongskatt.

Skattskyldighet.

1 §.

Skyldighet att utgöra inkomst- och förmögenhetsskatt till staten i form av kupongskatt för utdelning å aktie i svenskt aktiebolag åligger den som, när utdelningen blir tillgänglig för lyftning, i egenskap av ägare av den till aktien hörande kupongen eller eljest är berättigad lyfta utdelningen, därest

den utdelningsberättigade är i utlandet bosatt fysisk person eller utländskt bolag eller juridisk person, som enligt 25 § 2 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall likställas med utländskt bolag, och utdelningen ej är hänförlig till inkomst av rörelse som här bedrivits; eller

den utdelningsberättigade genom annat fång än arv eller testamente förvärvat rätt till utdelningen utan att också hava förvärvat aktien.

Skyldighet att utgöra kupongskatt skall ock åligger utdelningsberättigad, som uppträder såsom bulvan för annan, i det att han huvudsakligen för dennes räkning framträder såsom ägare till aktie, å vilken utdelningen belöper, försåvitt bulvanförhållandet är i strid med ett enligt lag gällande förbud eller det avser att bereda obehörig förmån vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller kommunal inkomstskatt.

I den utsträckning nedan sägs skall aktiebolag vid utbetalande av utdelning innehålla för kupongskatt erforderligt belopp.

Beräkning av kupongskatt.

2 §.

Kupongskatt skall utgå med tjuu procent av utdelningen.

Innehållande av kupongskatt vid utbetalande av aktieutdelning.

4 §.

Vid avgivande av uppgift om aktieutdelning enligt 42 § 3 mom. taxeringsförordningen skall uppgiftslämnaren på heder och samvete besvara å uppgiftsformuläret angivna frågor till ledning för bedömande, huruvida den utdelningsberättigade är skyldig utgöra kupongskatt. Finner uppgiftslämnaren sig ej kunna besvara frågorna så, att av svaren uppenbarligen framgår att den utdelningsberättigade icke är skyldig utgöra kupongskatt för utdelningen, skall svaret avfattas å särskild, för detta ändamål avsedd blankett, och skall den på utdelningen belöpande kupongskatten vid utdelningens utbetalande innehållas. Å särskild del av blanketten skall i dylikt fall den som utbetalar utdelningen teckna erkännande att kupongskatten innehållits och skall denna del avskiljas och tillställas uppgiftslämnaren.

Kupongskattekontoret må berättiga bankinrättning eller annan, som är skyldig avlämna uppgifter om aktieutdelning och som förutsättes kunna tillförlitligt bedöma om skattskyldighet enligt 1 § är för handen, att, i fall där sådan skyldighet uppenbarligen icke föreligger, uppbära utdelning utan att kupongskatt innehållas, ändå att svaren å frågorna skulle giva anledning till innehållande av sådan skatt. I dylikt fall skall genom särskild

stämpling eller påskrift å uppgifterna tydligt utmärkas att kupongskattekontorets medgivande föreligger.

Sker utbetalning av utdelning i utlandet, skall kupongskatt alltid innehållas.

Restitution av kupongskatt till utdelningsberättigad.

12 §.

1 mom. Har vid utbetalande av utdelning kupongskatt innehållits i fall, då sådan skatt ej skall enligt 1 § utgöras, äger den som uppburit utdelningen hos kupongskattenämnden erhålla restitution av det innehållna beloppet. Därest den restitutionsberättigade begär det, skall restitution genom kupongskattekontorets förmedling ske genom avräkning å kronoutskylder, som han har att erlægga.

Ansökan om restitution av kupongskatt som nu sagts skall före utgången av kalenderåret efter det då utdelningen uppburits, dock senast under tredje kalenderåret efter det då utdelningen blivit tillgänglig för lyftning, ingivas till länsstyrelsen i det län, där den utdelningsberättigade enligt kommunalskattelagen har sin hemortskommun. Vid ansökningen skall sökanden foga det honom tillställda erkännandet rörande innehållen kupongskatt eller annan utredning till ådagaläggande att sådant innehållande skett, så ock utredning till styrkande av att kupongskatt ej skall utgöras. Länsstyrelsen översänder ansökningen till kupongskattekontoret med det yttrande vartill förhållandena föranleda. Kupongskattenämnden är ej pliktig meddela beslut i anledning av ansökning om restitution, förrän fråga om skattskyldighet för utdelningen jämlikt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt blivit slutligen prövad.

Besvär.

15 §.

1 mom. Över beslut av kupongskattenämnden må besvär anföras hos kammarrätten av

den som fått sig påförd kupongskatt, såvitt honom rör, eller, där fråga är om återbetalning enligt 6 §, vederbörande aktiebolag,

så ock skattedirektören hos överståthållarämbetet.

Besvären skola, skriftligen avfattade, hava inkommit till kupongskattekontoret före klockan tolv å sextionde dagen efter den då klaganden erhållit del av beslutet. Rörande besvär som nu sagts skola föreskrifterna i 144 § 3 mom. första stycket taxeringsförordningen i tillämpliga delar gälla.

Ansvarsbestämmelser m. m.

16 §.

Har någon i uppgift som avses i 4 § uppsåtligen lämnat oriktigt svar å någon av de därstädes upptagna frågorna eller eljest lämnat vilseledande uppgift, eller har någon efter anmaning enligt 13 § uppsåtligen avgivit oriktig försäkran, straffes med dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Uppgiften skall vid utdelningens lyftande avlämnas av den, som uppstår utdelningen, till den som verkställer utbetalningen. Den senare skall tillse att så sker.

Formulär nr 18 c

avseende utdelning å andelar i svensk ekonomisk förening eller utländsk juridisk person.

Uppgift om utdelning å andelar i svensk ekonomisk förening eller å aktier eller andra andelar i utländsk juridisk person

jämlikt 42 § 3 mom. taxeringsförordningen.

(med tydlig stil den utdelningsberättigades fullständiga namn samt titel eller yrke)

boende

(bostadsadress)

i

{ kommun
köping
stad

{ län (för landskommun)
församling (för stad med flera församlingar)

har denna dag uppburit år 19..... till betalning förfallen utdelning å st. andelar i

(föreningens eller den utländska juridiska personens namn)

med kr.

Har utdelningen lyfts mot kupong, som förvärvats utan det andelsbrev eller den aktie kupongen tillhör, uppgives här den, från vilket förvärvet skett:

Fullständigt namn samt titel eller yrke:

Bostadsadress:

Riktigheten av förestående uppgifter intygas. den/..... 19.....

Uppgiften undertecknas av den utdelningsberättigade eller av ombud, som för hans räkning lyfter beloppet.

Namn:

Bostadsadr.: { ifylles endast
då uppgiften
undertecknas
av ombud

Tel.

Att ifyllas av den som utbetalar utdelningen.

(Utbetalarens namn och adress. För banker o. d. kontorsstämpel)